

Årsmelding 2012

© SIRUS
Oslo 2013
ISBN 978-82-7171-395-9 (trykt)
ISBN 978-82-7171-396-6 (pdf)

SIRUS
Pb. 565 Sentrum
0105 Oslo
Besøksadresse: Øvre Slottsgate 2B
Telefon: 22 34 04 00
E-post: sirus@sirus.no
www.sirus.no

Design og grafisk produksjon:
07 Gruppen 2013, www.07.no

Innhold

Forord	4
1 Innleiing	7
2 Tilsette	9
3 Forskings- og dokumentasjonsverksemda	13
3.1 Gruppe for alkoholforskning	13
3.2 Gruppe for narkotikaforskning	15
3.3 Gruppe for tobakksforskning	17
3.4 EMCDDA – Focal Point-funksjonen	18
4 Publikasjonar	20
4.1 Bøker og forskingsrapportar	20
4.2 Vitskapelege artiklar og bokkapittel	21
4.3 Dokumentasjon	26
4.4 Populærartiklar, debattinnlegg, bokomtalar	27
4.5 Oppsummeringar på www.sirus.no	28
5 Formidling	29
5.1 Publikasjonar	29
5.2 www.sirus.no	30
5.3 SIRUS-biblioteket	30
5.4 Media	31
5.5 Andre formidlingskanalar	32
5.6 Fagmøte	32
5.7 Foredrag og anna formidling	34
6 Anna aktivitet hos medarbeidarane	35
6.1 Foredrag, posters o.l.	35
6.2 Undervising og rettleiing	42
6.3 Konsulentarbeid, komité- og styreverv	43
6.4 Internasjonalt samarbeid utanom EMCDDA	47
7 Instituttet sitt fagråd	50
8 Økonomi og administrasjon	52
8.1 Inntekter	52
8.2 Utgifter	54
8.3 Rekneskapen	54
8.4 Administrative saker	55
8.5 Maskiner og utstyr	56

Forord

2012 var eit godt arbeidsår for SIRUS. Denne årsmeldinga gir ei oversikt over dei resultatane som blei skapt og dei ressursane som instituttet hadde i 2012.

Ei særleg viktig oppgåve for instituttet er å medverke til kunnskapsutvikling innan samfunnsvitenskapleg orientert rusmiddelforskning, så vel nasjonalt som internasjonalt. Det er såleis gledeleg å fastslå at kunnskapsproduksjonen heldt eit høgt nivå i 2012, med over 80 publiseringar. Av dette var om lag halvparten vitenskaplege publiseringar i internasjonale tidsskrift og bøker. Det blei også publisert vitenskaplege arbeid, dokumentasjonsrapportar og populærvitenskaplege arbeid i norske publiseringsskanalar. Ikkje minst er SIRUS sin eigen rapportserie viktig for mange. Av våre eigne publiseringar, er det verdt å merkje seg boka «Lastenes møtested – SIRUS 50 år». Den dokumenterer SIRUS si 50 år lange historie, men gir også eit interessant innblikk i utviklinga innan samfunnsfagleg rusmiddelforskning og aktuelle rusmiddelpolitiske tema gjennom dei siste tiåra.

Ei rekkje av dei vitenskaplege arbeida som er publisert i 2012 har gitt ny og viktig innsikt. Publikasjonslista gir ei detaljert oversikt, og mange av publikasjonane kan ein få tilgang til via SIRUS sin nettstad. Det er ikkje tid og rom her til å nemne dei alle. La meg berre kort nemne nokre få viktige tema som er behandla. Frå forskarar i tobakksgruppa blei det publisert ei rekkje arbeid om snusen si rolle. Kva rolle spelar snus i overgangen til og frå røyking? Kva veit folk og helsepersonell om den helserisikoen som bruk av snus representerer i forhold til den risikoen som følgjer med det å røykje? Dei mange vitenskaplege arbeida innanfor dette feltet, spenner i sum opp eit lerret der to perspektiv blir brote mot kvarandre: eit individfokustert perspektiv som vektlegg dei mogelege negative medisinske konsekvensane av snusbruk på enkeltindividet, versus eit samfunnsmedisinsk perspektiv som vektlegg dei mogelege positive folkehelseeffektane av at snusbruk erstattar røyking hos eit betydeleg tal individ. Frå forskarar i alkoholgruppa blei det også i 2012 publisert ei rekkje arbeid som dokumenterer negative konsekvensar av alkoholbruk, som for eksempel vald, suicidal åtferd og fyllekøyring. Ikkje minst blir det omfattande dokumentert konsekvensar på barn og unge si helse og velferd. Den aukande alkoholbruken blant eldre, som uroar mange, er også behandla i publikasjonane. Forskarane i narkotikagruppa publiserte i 2012 blant anna funn frå ein tiårig oppfølgingsstudie av narkotikabrukarar i behandling. Funna gir grunnlag for både optimisme og realisme i forhold til korleis det går med dei som gjennomgår behandling. Verdien av å kunne tilby gode lågterskeltilbod blei også handsama i fleire rapportar. Eit særleg interessant prosjekt som blei starta i 2012, dreier seg om å utføre målingar av avløpsvatnet for på den måten å kunne seie noko om bruken av narkotika i befolkninga. Dette prosjektet viser korleis ny teknologi kan brukast i rusmiddel-epidemiologisk forskning, og er planlagt vidareført i 2013 i eit samarbeid med NIVA og fleire norske byar.

Ei viktig oppgåve for SIRUS er å hjelpe helsestyresmaktene med utgreiings- og dokumentasjonsoppgåver. I 2012 bidrog instituttet på ei rekkje område,

men eitt område peikar seg ut som særleg viktig. Tobakksprodusenten Philip Morris saksøkte den norske stat for å få oppheva forbodet mot synleg oppstilling av tobakksvarer i butikkane. Staten vann saka, og oppstillingsforbodet er lovleg. Forskarar ved SIRUS bidrog i omfattande grad både før og under rettsaka med kunnskap og dokumentasjon. Truleg bidrog dette til det positive utfallet som saka fekk. Fleire tilsette bidrog i 2012 også til det viktige arbeidet som blir utført i det europeiske overvakingssenteret for narkotika (EMCDDA), der SIRUS er Noreg sitt kontaktpunkt.

SIRUS har ei framståande rolle som formidlar av kunnskap om rusmiddelfeltet. Instituttet blir ofte brukt som kjelde til faktagrunnlag for dei sakene pressa dekkjer, eller for debattar som blir førde i offentlegheita. I dette formidlingsarbeidet spelar nettstaden sirus.no ei sentral rolle. Publikasjonar som blir utgitte frå SIRUS blir her ofte lagt ut i fulltekst. I tillegg blir det publisert nyheitsartiklar som fortel om pågåande forskning og oppnådde resultat. For mange er nettstaden også vegen inn til informasjon om dei tenestene som instituttet sitt nasjonale fagbibliotek på rusmiddelområdet kan tilby, samt til den opne statistikkbasen RusStat. Formidlingsarbeidet blei også vareteke ved at tilsette i løpet av 2012 heldt meir enn hundre foredrag. Det blei og arrangert fire opne fagmøte med svært godt oppmøte. I tillegg arrangerte instituttet eit ope heildagsmøte med tittelen «Hva vet vi om cannabis?». Møtet, som samla rundt 200 deltakarar, fokuserte både på kva vi veit om bruk av «tradisjonell» cannabis, samt den kunnskap som finst om dei «nye» syntetiske cannabinoidane. Ei bok vil bli publisert i 2013, som ein oppfølgjar av konferansen.

I 2012 fekk SIRUS vedteken ein ny strategiplan. Denne gjeld for perioden 2012–2016. Planen legg eit godt grunnlag for faglege og økonomiske prioriteringar for åra som kjem. Arbeidet med å konkretisere tiltak som følgjer av strategiplanen er allereie godt i gong, ved at ulike arbeidsgrupper har arbeidd med tema som organisering av dokumentasjonsarbeidet, fagleg produktivitet, datatryggleik og kommunikasjon.

SIRUS står framfor eit omfattande generasjonsskifte i åra som kjem. Fleire høgt kompetente og erfarne medarbeidarar vil gå av med pensjon. For å dra nytte av kompetansen deira har SIRUS lagt til rette for at pensjonistar som vil halde seg fagleg aktive, skal få høve til det. Sturla Nordlund og Jostein Rise gjekk i 2012 over i pensjonistane sin rekkjer. Eg vil takke dei for betydeleg og årelang innsats ved SIRUS. Eg vil også takke Odd-Anders With, som i to periodar har leia instituttet sitt fagråd på ein entusiastisk og innsiktsfull måte. Det SIRUS har oppnått i 2012, er ein refleksjon av det arbeidet som er lagt ned av instituttet sine tilsette og medlemene i fagrådet – dei blir alle takka for innsatsen i 2012.

Oslo, 2. februar 2013

Pål Kraft
Direktør

1 Innleiing

Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS) blei oppretta i 2001 ved ei samanslåing av Statens institutt for alkohol- og narkotikaforskning (SIFA) og dokumentasjonsseksjonen/biblioteket i det daverande Rusmiddeldirektoratet. Frå 2002 omfattar forskingsområdet også tobakk. Instituttet er i tillegg nasjonalt kontaktpunkt for EU sitt narkotikaovervakingssenter, EMCDDA.

I vedtektene § 1 heiter det om instituttet sitt formål:

«Statens institutt for rusmiddelforskning er en forskningsfaglig selvstendig institusjon som har som formål å utføre forskning som kan bidra til økt kunnskap omkring bruk og misbruk av rusmidler og andre avhengighetsskapende midler, med særleg vekt på samfunnsvitenskapelige problemstillinger.

Instituttet skal:

- *kartlegge sosiale og helsemessige skadevirkningar som bruken av rusmidler fører til, problemenes årsaker og hvordan disse skal kunne løses eller reduseres gjennom offentlig og privat innsats*
- *bidra med kunnskap av betydning for arbeidet med å forebygge misbruk av rusmidler*
- *kartlegge virkningar av eksisterende ordningar og muligheter for forbedringer*
- *vurdere sammenhenger og mulige tiltak på tvers av gjeldende inndeling i forvaltningssektorer og nivåer*
- *sikre at kunnskap gjer tilgjengelig.»*

Dette fastsett ramma for instituttet si verksemd. For det fyrste blir verksemda sin art avgrensa. Formålet til instituttet er å drive forskningsbasert kunnskapsproduksjon og -formidling. Hovudsakleg vil dette vere av samfunnsvitenskapleg karakter. Klinisk og/eller biomedisinsk forskning fell i utgangspunktet utanfor instituttet sine forplikningar.

For det andre blir også området for verksemda avgrensa. Mandatet er primært knytt til rusmiddel, jf. dei meir detaljerte forpliktingane som blir fastsett i andre ledd. Vedtektene siktar her fyrst og fremst til alkohol og narkotika, men etter at ei gruppe tobakksforskarar i 2002 blei overført frå Folkehelseinstituttet i samband med reorganiseringa av den sentrale sosial- og helseforvaltninga, omfattar primærområdet også tobakksforskning. Vedtektene opnar likevel opp for verksemd knytt til andre vanedannande middel og åtferdsformer, som f.eks. pengespel og pengespelproblem, og legalt føreskrivne lækjemiddel. I tråd med dette har instituttet også prosjekt om pengespel/pengespelproblem og bruk/misbruk av lækjemiddel.

I § 2 i vedtektene om instituttet sine oppgåver, heiter det i fyrste ledd:

«Instituttet skal ha forskning som sin primæraktivitet. For å sikre kunnskapsspredning og tilgjengelighet til forskningsresultater, statistikk og fagmateriale for viktige målgrupper, skal instituttet også ha dokumentasjon, formidling og faktainformasjon som viktige oppgaver. Som ledd i dette skal instituttet ha et nasjonalt kompetansebibliotek for rusmiddelspørsmål.»

Instituttet er med andre ord ikkje eit reint forskingsinstitutt, sjølv om forskingsaktiviteten utgjer kjerneområdet. Instituttet si tobakksforskning har ei meir avgrensa rekkjevidde. Denne omfattar ikkje tilsvarande dokumentasjonsoppgåver som for alkohol og narkotika, då dette vert ivareteke av Helsedirektoratet. Instituttet har heller ikkje ansvar for dokumentasjon for pengespel og lækjemiddel.

Hovudmåla for verksemda kan med andre ord formulerast slik:

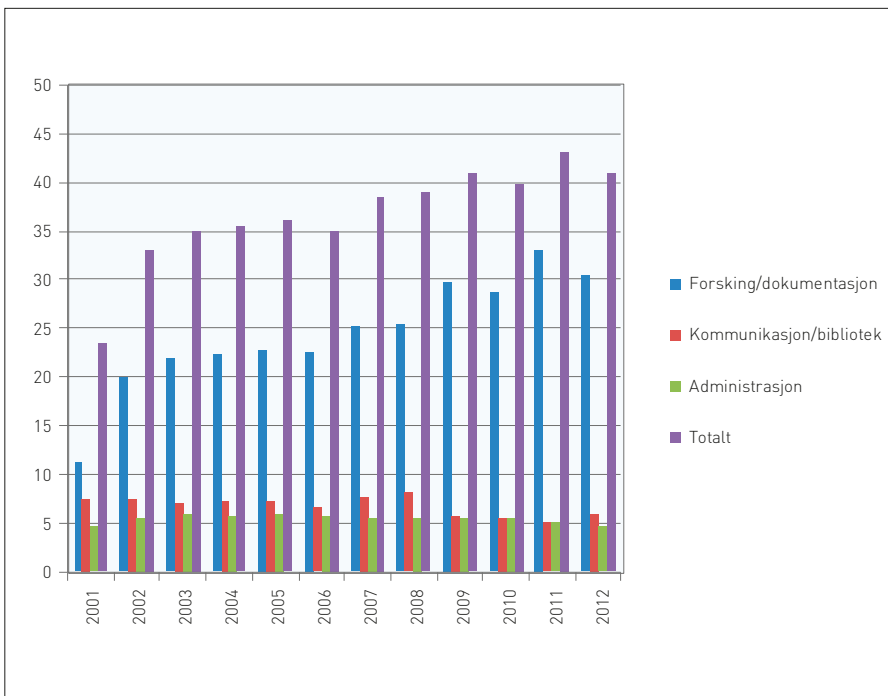
- Drive forskning av fagleg høg kvalitet på rusmiddelfeltet og hendinge område.
- Skaffe relevant dokumentasjon knytt til alkohol og narkotika.
- Formidle gjeldande kunnskap til viktige brukargrupper.

Instituttet er ein sjølvstendig institusjon som fram til 31.12.2005 låg under det daverande Arbeids- og sosialdepartementet, men blei frå 1.1.2006 overført til Helse- og omsorgsdepartementet. Instituttet blir leia av ein direktør tilsett på åremål. Frå 2005 er det tidlegare styret avløyst av eit fagråd på åtte medlemmer, valde av overordna departement.

2 Tilsette

I 2012 hadde SIRUS 41 årsverk. Disse var fordelt på 30,4 årsverk til vitenskapelig arbeid/dokumentasjon, 6 til kommunikasjon/bibliotek og 4,6 til administrasjon – inkl. direktørstillinga. Utviklinga i talet på årsverk går fram av figur 1.

Figur 1. Årsverk

Alle dei fast tilsette forskarane har kompetanse på minst doktorgradsnivå. Fem tilsette arbeidde i 2012 mot doktorgrad. Dei tilsette i 2012 var:

Faste stillingar:

Direktør Pål Kraft, dr. philos.

Forskningsleiarar: Karl Erik Lund, dr. polit.
(midl. funksjon) Astrid Skretting, cand. sociol.
Elisabet E. Storvoll, dr. polit.
Anne Line Bretteville-Jensen, dr.polit.

Forskarar: Ellen J. Amundsen, dr.philos.
Elin K. Bye, Ph.D
Sturla Falck, mag.art.
Bergljot Baklien, cand.sociol.
Øyvind Horverak, cand.oecon.
Ingeborg Lund, cand.polit.
(foreldrepermisjon delar av året)
Inger Synnøve Moan, dr.polit.
(foreldrepermisjon delar av året)
Elisabeth Kvaavik, Ph.D
Sturla Nordlund, cand.real. (t.o.m.30.09)
Hilde Pape, dr.psychol
(perm. 01.01–30.08, 80 % 01.09–31.12)
Jostein Rise, dr. philos.
Ingeborg Rossow, dr. philos.
Janne Scheffels, dr.polit.
Gunnar Sæbø, dr.polit.
Ståle Østhus, Ph.D

Seniorrådgjevarar: Anders Bryhni, cand.polit.
Odd Hordvin, sosionom
Grethe Lauritzen, cand.polit.
Jorunn Moen, bibliotekar

Rådgjevarar: Marit Edland-Gryt, master i sosiologi
Marianne Lund, cand.polit.
Hilgunn Olsen, cand.polit.
(foreldrepermisjon delar av året)
Øystein Skjælaaen, cand.polit.
(foreldreperm 01.10–31.12).

Administrasjonssjef: Benedicte Angell, cand.mag.

Seniorkonsulent: Jorunn A. Hannasvik (80 %)

Førstekonsulent: Beth Løken Haugen (80 %)

- Konsulent:** Nada Halabi
- Informasjonssjef:** Erik Bull-Valen
- Hovudbibliotekar:** Johanne Longva (10 % t.o.m. 31.07, 100 % frå 01.08)
- Spesialbibliotekarar:** Beate Henriksen
Linda Solheim

Mellombelse stillingar:

- Forskarar:** Linn Gjersing, Ph.D.
Torleif Halkjelsvik, Ph.D. (f.o.m. 01.06)
Thor Norström, fil.dr. (20 %)
Astrid Skatvedt, Ph.D (t.o.m. 30.06)
Hans Olav Melberg, Ph.D (20 %)
Mette I. Snertingdal, Ph.D (t.o.m. 30.06)
- Stipendiatar:** Kristin Buvik, cand. polit. (f.o.m. 01.02)
Elisabeth Larsen, cand.polit.
Tord Finne Vedøy, master i sosiologi
Line Schou, master i sosiologi
- Spesialbibliotekar:** Gro Heidi Råmunddal (t.o.m. 31.07)
- Rådgjevarar:** Unni Krogh, cand.philol. (50 %, t.o.m. 30.06)
Rikke Tokle, master i sosiologi (t.o.m. 15.11)
Ola Røed Bilgrei, master i sosiologi
(01–31.01, 01.07–31.12)

Pensjonistane Ragnar Hauge, Sturla Nordlund (tidlegare forskarar) og Eva Hausken (tidlegare rådgjevar) er framleis tilknytt instituttet gjennom arbeid med einskilde prosjekt.

Likestilling, jf. likestillingslova si § 1a

Pr. 31.12.12 var det 42 tilsette ved instituttet, av desse var 28 kvinner og 14 menn, dvs. ein kvinnedel på 68 %. I tillegg kjem to forskarar, begge menn, tilsette i 20 % stillingar.

Stillingsgruppene ved SIRUS er grupperte i a) leiarstillingar, b) forskarar, stipendiatstillingar, forskingsmedarbeidarar og dokumentasjonsstillingar, og c) teknisk-administrative stillingar.

Dei faste leiarstillingane var besett av to menn og ei kvinne. F.o.m. mars 2006 har tre av forskarane hatt ein mellombels funksjon som forskingsleiar. Desse er i omtalen nedanfor rekna med blant forskarane med dei ordinære forskarlønningane sine. F.o.m. september 2011 er det i tillegg oppretta ein mellombels funksjon som forskingsleiar for instituttovergripande saker. I stillingsgruppe b)

var det ut frå dette 24 kvinner og 12 menn, mens det i dei teknisk-administrative stillingane, stillingsgruppe c), var tre kvinner.

Det gjennomsnittlege lønnsnivået for alle tilsette pr. 31.12.2012 tilsvarde lønnstrinn 65 i statsregulativet. Mennene hadde eit høgare gjennomsnittleg lønnstrinn (l.tr. 69) enn kva gjeld kvinnene (l.tr. 63). Dette har samanheng med at det berre er kvinner i dei lågast lønte stillingane (teknisk administrative og biblioteket).

I SIRUS sin lokale tilpassingsavtale til Hovedavtalen i staten, er det nemnt ulike likestillingstiltak, blant anna kjønnsnøytrale kriterium for lønnsfastsetjing og at kvinner skal verte gitt same moglegheit som menn til å arbeide med kvalifiserande arbeidsoppgåver og til å varetake prosjektleiarfunksjonar og andre leiarfunksjonar. Slik fordelinga av menn og kvinner er ved instituttet, og slik dei arbeids- og lønsmessige vilkåra fordeler seg, har ikkje instituttet meint at det har vore behov for tiltak ut over dette.

3 Forskings- og dokumentasjonsverksemda

Den faglege aktiviteten ved SIRUS er organisert i tre faggrupper: gruppe for alkoholforskning, gruppe for narkotikaforskning og gruppe for tobakksforskning. Faggruppene har ansvar for utvikling av sine respektive substansområde ved å produsere kunnskap og halde seg oppdatert om kva som hender på feltet, så vel nasjonalt som internasjonalt. Som eit anvend samfunnsvitenskapleg institutt med ansvar for eit problemområde som er viktig for samfunnet, skal det produsere tre typar av kunnskap: (i) kunnskap om problema sin storleik og fordeling, (ii) kunnskap om problema sine årsaker, og (iii) kunnskap om tiltak og verkemiddel for å redusere problema. Ansvar for dokumentasjon er integrert i forskingsaktiviteten.

Ein av instituttet sine medarbeidarar, Ingeborg Rossow, fekk Oscar Olsenprisen for 2012.

I samband med 50-årsjubileet til instituttet i 2010 blei det sett i gong eit arbeid med å skrive instituttet si historie, noko som resulterte i boka *Lastenes møtested*, som kom ut i 2012.

3.1 Gruppe for alkoholforskning

Aktiviteten i denne faggruppa har hovudsakleg vore knytt til forskingsprosjekt som strekkjer seg over fleire år, men det er også gjort avgrensa evalueringar samt meir dokumentasjonsprega oppgåver. I tillegg har forskarane i gruppa drive med utstrekt forskingsformidling – både til relevante fagmiljø, praksisfeltet og den breie allmenta. Forskings- og dokumentasjonsaktiviteten kan delast inn i tre overordna kategoriar: alkoholbruk, alkoholrelaterte skader/problem og verkemiddel.

Ein sentral del av arbeidet i faggruppa er å følgje utviklinga i **alkoholbruk** i ulike undergrupper i befolkninga. I 2012 blei det utgitt ein rapport som såg på endringar i alkoholkonsumet blant eldre i perioden 1985–2008. Det blei vidare publisert ein artikkel som framstiller utviklinga i rusmiddelbruken til ungdomen frå midten av 90-talet og fram til i dag. Elles fortset arbeidet med å forbetre den norske alkoholstatistikken – både på nasjonalt og kommunalt nivå. Det blir blant anna teke sikte på å få betre oversikt over den uregistrerte omsetninga, og korleis omsetninga fordeler seg på sals- og skjenkjestader. I 2012 blei dei fyrste rapportane om avgiftsfritt sal på flyplassar og ferjer i utanlandstrafikk utgitt.

I samarbeid med SSB, starta instituttet i 2012 ei ny rekkje av befolkningsundersøkingar for å kartleggje bruk av alkohol og andre rusmiddel. Dette er meint å vere ei årleg undersøking som etter kvart skal gi grunnlag for å framstille utviklinga i bruk av ulike substansar over tid, men allereie no vil dette datasettet bli brukt til å gi oppdaterte framstillingar av rusmiddel- og tobakksbruken i befolkninga, og korleis dette fordeler seg i ulike undergrupper. Det er dessutan fleire prosjekt i oppstartsfasen som skal sikre betre kunnskap om den norske alkoholkulturen, blant anna empiriske studiar av drikkekulturen på skjenkjestader.

Det er fleire prosjekt som ser på ulike **skadar og problem** knytte til alkoholbruk – både når det gjeld eigen og andre sin bruk. Det blir blant anna retta søkjelys på vald, promillekøyning, barn som skadelidande, negative konsekvensar for arbeidslivet og opplevd ubehag knytt til andre si drikking. Det er dessutan eit prosjekt der ein ser nærmare på samanhengen mellom endringar i totalkonsum og omfang av alkoholrelaterte skadar. I 2012 blei det blant anna utgitt to bokkapittel som viser tidlegare forskning om samanhengen mellom alkoholbruk og høvesvis vald og drap. Det blei dessutan publisert fleire arbeid som ser på samanhengen mellom alkoholbruk i tenåra og moglege negative konsekvensar i vaksen alder. I tillegg er det publisert ein artikkel som framstiller samanhengen mellom foreldra sin alkoholbruk og sjølv-mordsåtferd blant unge.

Eit tredje sentrale område er knytte til ulike **verkemiddel**. Instituttet har fleire pågåande prosjekt som ser på bruk av-, oppslutning om- og forventa effekt av ulike alkoholpolitiske verkemiddel. Blant desse er ei årleg kartlegging av korleis kommunane forvaltar dei moglegheitene alkohollova gir når det gjeld å forme eigen alkoholpolitikk. I 2012 blei det publisert fleire arbeid med fokus på lokalt rusførebyggjande arbeid – bla. kommunane sin kontroll med sal og skjenking, og langtidskonsekvensar av ein omfattande satsing på lokalførebygging (Regionprosjektet). Oslo kommune har sett i verk ei større satsing (SALUTT) for å minske alkoholrelatert vald og skadar på utestader, samt å utvikle ein kultur som motverkar overskjenking og servering til mindreårige. SIRUS følgjer denne satsinga. Dei to fyrste rapportane frå evalueringa blei utgitt i 2012. Kort sagt tyder testkjøp gjort av skodespelarar som spelar drukne på at ein svært høg del av dei som er drukne får servering på

Oslos utestader. Talet ser likevel ut til å ha gått noko ned under oppstartsfasen av SALUTT.

Alkoholgruppa har dei siste åra hatt eit særleg fokus på skjenketider, eit arbeid som i 2012 resulterte i publikasjonar som skildrar korleis skjenketidene påverkar valdsomfanget og omsetninga i utelivsbransjen. Det blei dessutan utgitt ein historisk artikkel der ein diskuterer om norsk alkoholpolitikk har favorisert drikkar med låg alkoholprosent. I eit anna arbeid som er relevant for førebygging av alkoholrelaterte skadar og problem – og då særleg blant unge – blir det retta eit kritisk blikk på forskning som viser at ungdom overvurderer førekomsten av rusmiddelbruk blant jamaldra.

Det er dessutan utgitt publikasjonar som skildrar og summerer sentral forskning både ved instituttet og andre stader. I tillegg er det publisert ein artikkel med fokus på epidemiologiske studiar i alkoholforskinga. Det kan også nemnast at ein av instituttet sine tidlegare tilsette disputerte på ei avhandling om pengespel blant ungdom – eit arbeid som var utført ved SIRUS

3.2 Gruppe for narkotikaforsking

Aktiviteten i faggruppe for narkotikaforsking har i 2012 dels vore knytt til prosjekt som strekkjer seg over år, dels til avgrensa evalueringar og dels til meir dokumentasjonsprega oppgåver. Det blei starta fire nye prosjekt i 2012, og fire blei avslutta.

SIRUS har i mange år hatt fokus på det tunge narkotikamisbruket i Noreg. Prosjekt som estimerer talet på sprøytemisbrukarar, analyserer narkotikadødsfall, behandling av pasientar med narkotikaproblem, forbruk, og korleis sprøytemisbrukarar skaffar seg inntekter osv. har derfor hatt stor plass i porteføljen. To artiklar om narkotikadødsfall blei publisert i 2012: Ein artikkel om kjenne-teikn og årsaker til narkotikadødsfall i Oslo, og ein om dødsårsaker hos ei gruppe følgde opp i heile 33 år. Eit viktig datatilfang er ein lang tidsserie av intervju av brukarar av den sentrale sprøyteutdelinga i Oslo. Dette er data som dannar grunnlag for fleire delprosjekt, og datainnsamlinga heldt fram også i 2012. Nye prosjekt skal undersøkje tenestetilbodet for narkotikamisbrukarar etter frigiving frå fengsel, og analysere data frå Norsk pasientregister.

Dei viktigaste funna i den omfattande studien av narkotikamisbrukarar som blei teken inn i behandling i 1998/99, og som er følgt opp gjennom 10 år, er presenterte i ein rapport. Det er også publisert artiklar frå prosjektet, og nye artiklar er under arbeid.

Stiftinga Kirkens bymisjon Oslo tek imot monalege midlar frå staten for å prøve ut eit døgnoppe lågterskel hjelpetilbod til dei mest utsette rusmiddel-misbrukarane (24SJU). SIRUS fekk i oppdrag frå Helsedirektoratet å evaluere prosjektet. Evalueringa fokuserer dels på korleis det blir arbeidt med mål-gruppa, dels på korleis målgruppa ser på tilbodet og dels på samhandlinga

mellom 24SJU og dei ulike delane av hjelpeapparatet. Ein omfattande evalueringssrapport blei publisert i 2012, og ein artikkel som diskuterer lågterskeltilbod blei publisert i eit internasjonalt tidsskrift.

Frå eit prosjekt kalla «*Rusmiddelpolitiske prosesser*» kom det i 2012 to publikasjonar. I regi av Nordisk Velferdssenter (NVC) er det gitt ut ein antologi om helse- og velferdspolitikken i dei nordiske landa, der SIRUS har bidrege med eit kapittel om den politiske debatten rundt heroinbehandling i Noreg. Dessutan har SIRUS saman med HOD bidrege med eit kapittel i ein rapport utgitt av Europarådet/Pompidougruppen om samanhengen mellom politikken på tobakk-, alkohol- og narkotikaområdet.

SIRUS har også arbeidd med eit evalueringssopdrag frå Helsedirektoratet om utprøving av eit opplæringsprogram for tilsette i kommunane, der målet er å gi auka kompetanse med omsyn til identifisering og oppfølging av gravide og småbarnsfamiliar om bruk av rusmiddel, om psykiske problem og vald i nære relasjonar. Ein rapport blei publisert i 2012.

Den pågåande prøveordninga med Narkotikaprogram med domstolskontroll blir evaluert. I den samanhengen er SIRUS i sluttfasen med oppfølgingsintervjuing av dei 115 fyrste som blei teken inn i programmet. Dei 115 blei intervjuja ved inntak, og følgt opp etter høvesvis eitt og to år. I intervjuja blir det kartlagt bruk av rusmiddel, kriminalitet, psykisk og somatisk helse.

SIRUS har også fokus på bruk av «lette» narkotiske stoff, og på såkalla «rekreasjonsbruk» av illegale rusmiddel. Ei stor endring dei siste åra er framvoksten av ein marknad for såkalla «legal highs», og instituttet har starta eit prosjekt som undersøker bruken av nye syntetiske cannabinoidar blant ungdom/unge vaksne. Eit anna prosjekt, som skal undersøkje ulike sider ved bruken av tradisjonell, organisk cannabis, er også starta opp. SIRUS arrangerte i mai ein nasjonal dagskonferanse: «Hva vet vi om cannabis?», som i tillegg til instituttet sine eigne forskarar hadde bidragsytarar frå Seraf, Uio, FHI og forskingsinstituttet RAND i USA. Ei bok med bakgrunn i konferansen er under utarbeiding. Bruk av vanedannande medikament i befolkninga er også i fokus, og i eit samarbeidsprosjekt med Seraf blir fenomenet undersøkt nærmare.

Som ein metode for å estimere bruk av narkotika i eit avgrensa geografisk område, samarbeider SIRUS med NIVA/FHI i eit prosjekt der ein kombinerer data frå spørreskjemaundersøkingar, målingar i avløpsvatn, og prøvetaking av eit tilfeldig utval av bilførarar. Ein artikkel om kokainbruk, med basis i resultat frå prosjektet, er publisert i eit internasjonalt tidsskrift, og fleire artiklar er under utarbeiding.

Nytt av året er eit prosjekt om bruk av dopingmiddel, dvs. bruk av anabole steroid, veksthormon og ulovlege slankepreparat. Gjennom ei nasjonal kartlegging av førekomst, og dybdeintervju av brukarar, ønskjer SIRUS å auke kompetansen på området.

Rusmidler i Norge er ein viktig og etterspurt publikasjon. Publikasjonen er ei årleg utgiving som inneheld oppdaterte tabellar om forbruk, tilgjengelegheit, økonomi, skadeverknader og kriminalitet knytt til alkohol, narkotika og tobakk. Det blir stadig arbeidd med å kvalitetssikre/forbetre dataa, samt undersøkje moglegheita av å utvide publikasjonen til også å omfatte nye datasett. Av andre viktige dokumentasjonsoppgåver er den årlege rapporteringa av nøkkeltal til det europeiske overvakingssystemet for narkotika (EMCDDA).

3.3 Gruppe for tobakksforskning

Tobakksforskninga ved SIRUS hadde også i 2012 eit tyngdepunkt omkring skadereduksjon, røykeslutt og transisjonen mellom snusbruk og røyking. Vitskapsamfunnet, media og avgjerdestakarar nasjonalt og internasjonalt har etterspurt om snus i Noreg kjem i tillegg til, eller til erstatning for sigarettar. I EU-parlamentet har det ei stund vore ein debatt om hensiktsmessigheita av forbodet mot å selje snus, og erfaringane frå Noreg og Sverige har blitt viktige referansepunkt.

I 2012 blei det frå dette området publisert ein artikkel som samanlikna effekten for røykeslutt med snus med effekten av nikotinerstatningsprodukt. I ein annan artikkel blei det vist at delen dobbeltbrukarar av snus og sigarettar hadde vore stabil i perioden 1985–2010, til trass for at salet av snus hadde auka i same periode. Vidare blei det funne at dobbeltbrukarane hadde 40 % lågare sigarettforbruk enn reine sigarettøykjarar, og at røykeslutt var eit utbreidd motiv for tilleggsbruk av snus. Ein tredje artikkel dokumenterte at røykjarane hadde store feiloppfatningar om risikoforskjellen mellom snus og sigarettar, men at korreksjon av misoppfatningane ville resultere i økt lyst til å nytte snus for å slutte å røykje. Ein fjerde artikkel viste at snusbruk aktiverte få av dei kognisjonane som vanlegvis aukar lysten på å begynne å røykje hos ungdom. Forsking omkring snus og skadereduksjon kan oppfattast som eit kontroversielt emne, noko som har medført at instituttet sine tilsette har delteke i fleire mediedebattar i løpet av 2012.

Noreg er blant dei landa i verda med best utbygd infrastruktur for tobakkskontroll. Ein antologi med bidrag frå fem av instituttet sine forskarar tok for seg røykjarane sitt syn på denormaliseringa av røyking i norsk tobakkspolitikk. Dette 'bottom-up'-perspektivet representerer ei sjeldan tilnærming i tobakksforskninga, der tyngdepunktet mest typisk har lege i myndighetsinitiert styringsforskning. Antologien illustrerte røykjarane sine opplevingar av å bruke eit helsefarleg produkt som i aukande grad blir oppfatta som sosialt uakseptabelt, og som er omgitt av stadig sterkare regulering. Tre av bidraga gjorde klart ulike strategiar som røykjarane møter denormaliseringspolitikken med. Dette kan vere å unndra seg definisjonen som røykjer, vise forsvars- og motstandsteknikkar eller forfalle til resignasjon og fatalisme. Eit av bidraga diskuterte bruk av stigmatisering som eit verkemiddel i folkehelsepolitikken.

Etter åtte dagars rettsføreaving blei saka mellom den største tobakksproduzenten i verda, Philip Morris, og den norske stat avslutta med siger for staten i juni 2012. Philip Morris meinte at forbodet mot synleg oppstilling av tobakksvarer, som blei innført frå 2010, var ulovleg etter EU/EØS sine reglar om fri flyt av varer. Eit vesentleg element i saka var korleis effekt frå oppstillingsforbodet lét seg måle på ein vitskapleg måte. SIRUS hadde produsert fleire av dei mest sentrale underlagsdokumenta i saka, og begge partar refererte til desse i prosedyrane sine. Karl Erik Lund og Hans Olav Melberg frå SIRUS blei førde som sakkunnige partsvitne for Regjeringsadvokaten under rettsforhandlingane. SIRUS sin verdi for saka blei reflektert i domsseiinga der det blei referert til instituttet eller dei tilsette ca. 35 gonger.

3.4 EMCDDA – Focal Point-funksjonen

Det europeiske overvakingssenteret for narkotika og narkotikamisbruk (EMCDDA) blei oppretta i 1993. Noreg har vore medlem frå 2001, med SIRUS som norsk kontaktpunkt.

Avtalen med EMCDDA styrer i stor grad innsatsen gjennom ei rekkje faste oppgåver. Det skal eksempelvis samlast data og informasjon om ulike sider ved narkotikasituasjonen i dei einkilde medlemslanda. Dette blir rapportert til Senteret i form av ein årleg nasjonal rapport, ulike spørjeskjema og ei rekkje standardiserte tabellar, vesentleg innan epidemiologi. Eit anna hovudområde er å delta i utviklinga av fem epidemiologiske nøkkellindikatorar for harmonisering av data på europeisk nivå (sjå sirius.no). Vidare er det eit formalisert samarbeid om å følgje utviklinga av nye narkotiske stoff som er i omløp (Action on new drugs). Noreg deltek også i prosjekt på område som ikkje er direkte avtalefesta. Rapporteringane føreset nært samarbeid med norske forvaltningsorgan og instansar. Kontakt med sentrale aktørar og informantar på rusmiddelfeltet står derfor sentralt.

Årsrapporten for 2012 blei utarbeidd i samsvar med felles retningslinjer frå EMCDDA, og inneheldt ti kapittel med fokus på endringar og ny utvikling. To spesialtema, «Residential treatment for drug users» (forfattar: Astrid Skretting) og «Drug policy in the City of Oslo» (forfattar: Arne Schanche Andresen), inngjekk også i 2012 rapporten. Fleire sentrale instansar utanfor SIRUS bidrog med tekst og data innanfor fagfelta sine.

Gjennom Action on new drugs er det blitt levert data basert på analysar frå Kripos, Folkehelseinstituttet og Tollaboratoriet om narkotiske stoff som skal overvakast spesielt, eller som er nye i Noreg. I 2012 blei det rapportert om nær 30 psykoaktive stoff registrert for fyrste gong i Noreg.

SIRUS har framhaldt samarbeidet med Sundhedsstyrelsen i Danmark, Statens folkhälsoinstitut i Sverige, Institutet för hälsa och välfärd i Finland og Helseidirektoratet på Island om eit lukka e-postbasert nettverk for profesjonelle (NADIS). Nettverket omfattar no rundt 120 fagpersonar, hovudsakleg

frå instansar som avdekkjer tilførsle av narkotiske stoff og som gjer analysar av stoffprøvar. Frå norsk side har 28 personar frå 14 instansar vore tilknytt nettverket.

Som norsk kontaktpunkt deltok SIRUS i lanseringa av EMCDDA sin årsrapport i november, og var pressekontakt for dei norske media. Årsrapporten og pressemeldingane er også utgitte på norsk.

Ny informasjon frå EMCDDA, blant anna gjennom DrugNet Europe og Drugs in Focus, vert kontinuerleg lagt ut på sirius.no. Den europeiske årsrapporten og andre publikasjonar frå Senteret er elles formidla til statlege og kommunale instansar, til kompetansesentera på rusmiddelfeltet og til ei større mengd andre instansar.

SIRUS har eit godt samarbeid med Folkehelseavdelinga i Helse- og omsorgsdepartementet om EMCDDA-arbeidet. I samarbeid med departementet blei det også i november halde eit informasjonsmøte for aktuelle departement, direktorat og tilsyn i samband med lanseringa av EMCDDA sin årsrapport.

Forskarar/ekspertar ved SIRUS, SERAF og Folkehelseinstituttet (FHI) deltek i utviklinga av dei fem nøkkelindikatorane som står sentralt i EMCDDA sitt arbeid for å følgje narkotikautviklinga i Europa. I 2012 har følgjande delteke i dette arbeidet:

- Ellen J. Amundsen (SIRUS): indikator for problematisk stoffbruk (Problem Drug Use)
- Grethe Lauritzen (SIRUS): indikator for etterspørsel etter behandling (Treatment Demand Indicator)
- Sturla Nordlund (SIRUS): indikator for survey om narkotikabruk i den allmenne befolkninga (Surveys in the General Population)
- Thomas Clausen (SERAF): indikator for narkotikarelaterte dødsfall og dødelegheit (Drug Related Deaths)
- Hans Blystad (FHI): indikator for narkotikarelaterte infeksjonssjukdomar (Drug Related Infectious Diseases)

Odd Hordvin leier EMCDDA-arbeidet frå norsk side, og er redaktør for den norske årsrapporten. Marit Edland-Gryt er koordinator for Action on new drugs, mens Anders Bryhni har hatt ansvar for innhenting av statistikk og rapportering gjennom standardtabellane.

Anne Line Bretteville-Jensen er medlem av vitskapskomitéen i EMCDDA

4 Publikasjoner

4.1 Bøker og forskingsrapportar

Buvik, K. & Baklien, B.

Fri flyt. Bartenderes møte med berusede gjester.

SIRUS-rapport 1/2012. Oslo: Statens institutt for rusmiddelforskning.

Hauge, R., Horverak, Ø. & Nordlund, S.

Lastenes møtested. SIRUS 50 år.

Oslo: Statens institutt for rusmiddelforskning.

Krogh, U. & Baklien, B.

Fem år etter Regionprosjektet: Ildsjelers entusiasme og kommunalt hverdagsliv.

SIRUS-rapport 2/2012. Oslo: Statens institutt for rusmiddelforskning.

Lauritzen, G., Ravndal, E. & Larsson, J.

Gjennom ti år. En oppfølgingsstudie av narkotikabrukere i behandling.

SIRUS rapport 6/2012. Oslo: Statens institutt for rusmiddelforskning.

Skatvedt, A. & Edland-Gryt, M.

Øyeblikksomsorg – et verktøy for behandling. Evaluering av 24SJU – et lavterskeltilbud til personer med psykisk helse- og rusmiddelproblemer.

SIRUS-rapport 4/2012. Oslo: Statens institutt for rusmiddelforskning.

Snertingdal, M.

Et opplæringsprogram i tidlig intervensjon blir til.

SIRUS-rapport 5/2012. Oslo: Statens institutt for rusmiddelforskning

Sæbø, G. (red.), med bidrag fra **Bilgrei, O.R., Lund, K.E., Scheffels, J. & Tokle, R.I.**

Vi blir en sånn utstøtt gruppe til slutt..... Røykeres syn på egen røyking og denormaliseringsstrategier i tobakkspolitikken.

SIRUS-rapport 3/2012. Oslo: Statens institutt for rusmiddelforskning.

4.2 Vitskaplege artiklar og bokkapittel

Amundsen, E.J.

Low level of alcohol drinking among two generations of non-Western immigrants in Oslo: a multi-ethnic comparison.

BMC Public Health 2012, 12:535 (23 July 2012) www.biomedcentral.com/1471-2458/12/535

Kielland, K.B., Skaug, K, **Amundsen, E.J.** & Dalgard, O.:

All-cause and liver-related mortality in hepatitis C infected drug users followed for 33 years: a controlled study.

Journal of Hepatology, tilgjengelig online 4. september 2012 doi: 10.1016/j.jhep.2012.08.024.

Reid, M.J., Langford, K.H., Grung, M H. Gjerde, H., **Amundsen, E.J.**, Mørland, J. & Thomas, K.V

Estimation of cocaine consumption in the community: a critical comparison of the results from three complimentary techniques.

BMJ Open 2012;2:e001 637. doi:10.1136/bmjopen-2012-001 637. bmjopen.bmj.com/content/2/6/e001 637.full.pdf+html

Baklien, B. & Skjælaen, Ø.

Loven, fylla og kommunene.

Tidsskrift for samfunnsforskning 2012:1.

Buvik, K. & Sagvaag, H.

Women, Work and Wine.

Nordic Studies on Alcohol and Drugs, 2012, 29(5), 497-518.

Bye, E.K.

Alcohol and Homicide in Europe.

I Liem, M.C.A. and Pridemore, W.A. (Eds.): Handbook of European Homicide Research. Patterns, Explanations, and Country Studies, s. 231-246.

New York: Springer.

Bye, E.K.

Bruk av alkohol og cannabis blant ungdom – Utvikling i perioden 1995-2011.

Tidsskrift for Ungdomsforskning, 2012, 12 (2):89-101.

Edland-Gryt, M. & Skatvedt, A.

Thresholds in a low threshold service. An empirical study of thresholds in a low threshold service for people with drug and mental health problems.
Journal of Drug Policy. online doi: 10.1016/j.drugpo.2012.08.002

Horverak, Ø.

Does Norwegian alcohol policy favour lower alcohol content beverages? A historical overview.

Nordic Studies on Alcohol and Drugs, 2012, 29 (1):7–24.

Haga, S. M., Lynne, A., Slinning, K. & Kraft, P.

A qualitative study of depressive symptoms and well-being among first-time mothers.

Scandinavian Journal of Caring Sciences, 2012 (3): 458–466.

Haga, S. M., Ulleberg, P., Slinning, K., Kraft, P., Steen, T. & Staff, A.C.

A longitudinal study of postpartum depressive symptoms: multilevel growth curve analyses of emotion regulation strategies, breastfeeding self-efficacy, and social support.

Archives of Women's Mental Health, 2012 (3): 175–184.

Lam, E., Kvaavik, E., Hamer, M. & Batty, G.D.

Association of second-hand smoke exposure with mental health in men and women: Cross-sectional and prospective analyses using the UK Health and Lifestyle Survey.

European Psychiatry 2012 Sep 6. [Epub ahead of print]

Kvaavik, E. & Rise, J.

How Do Impulsivity and Education Relate to Smoking Initiation and Cessation Among Young Adults?

Journal of Studies on Alcohol and Drugs, 2012, 73: 804–810.

Larsen, E., Rise, J. & Lund, K.E.

The relationship between snus use and smoking cognitions.

Addiction Research and Theory 20 (6): 447–455.

Lund, K.E. & McNeill, A.

Patterns of dual use of snus and cigarettes in a mature snus market.

Nicotine & Tobacco Research. Published ahead of print, October 2012. (doi: 10.1093/ntr/nts185)

Lund, K.E.

Association between willingness to use snus to quit smoking and perception of relative risk between snus and cigarettes.

Nicotine & Tobacco Research (14):1221–1228.

Moan, I. S., Norström, T., & Storvoll, E. E.

Alcohol use and drunk driving: the modifying effect of impulsivity.

Journal of Studies on Alcohol and Drugs 2012; 74 (1), 114.

Høie, M., **Moan, I. S., Rise, J., & Larsen, E.**

Using an extended version of the theory of planned behaviour to predict smoking cessation in two age groups.

Addiction Research & Theory 2012, 20 (1), 42–54.

Nordlund, S.

Popular norms, alcohol policy and drinking behavior.

In Anderson, P., Braddick, F., Reynolds, J. & Gual, A. (eds.) *Alcohol policy in Europe: Evidence from AMPHORA: 24–31*. The AMPHORA project, available online: amphoraproject.net/w2box/data/Deliverables/AMPHORA_WP9_D3.10.pdf#page=34

Nordlund, S. & Østhus, S.

What is alcohol abuse? Attitudes to drinking in seven European countries.

Addiction Research & Theory. doi: 10.3109/16 066 359.2012.732 630.

Norström, T. & Pape, H.

Associations between adolescent heavy drinking and problem drinking in early adulthood: Implications for prevention.

Journal of Studies on Alcohol and Drugs, 2012,73: 524–548.

Pape, H.

Young people's overestimation of peer substance use: An exaggerated phenomenon?

Addiction 2012; 107: 878–884.

Kovac, V.B. & Rise, J.

«Fuelling» cognitive judgements: worry as a mediator between risk perceptions and intentions to quit smoking.

Europe's Journal of Psychology, 2012, 8:391–401.

Stenseng, F., **Rise, J. & Kraft, P.**

Activity engagement as escape from self: The role of self-suppression and self-expansion.

Leisure Sciences, 2012(1): 19–38.

Rossow, I. & Moan, I.S.

Parental intoxication and adolescent suicidal behavior.

Archives of Suicide Research, 2012; 16: 73–84.

Rossow, I. & Kuntsche, E.

Early onset of drinking and risk of heavy drinking in young adulthood – a 13-year prospective study.

Alcoholism: Clinical and Experimental Research; 2012: published online Sept 13.

Bogstrand, S.T., **Rossow, I.**, Normann, P.T., Ekeberg, Ø.

Studying psychoactive substance use in injured patients: Does exclusion of late arriving patients bias the results?

Drug and Alcohol Dependence; 2012: Publisert online 19. juli doi:10.1016/j.drugalcdep.2012.06.029

Bogstrand, S.T., Gjerde, H., Normann, P.T., **Rossow, I.** & Ekeberg, Ø.
Alcohol, psychoactive substances and non-fatal road accidents – a case control study.

BMC Public Health 2012; published online sept 3. doi:10.1186/1471-2458-12-734

Kuntsche, E., **Rossow, I.**, Simons-Morton, B., Ter Bogt, T., Kokkevi, A. & Godeau, E.

Not early drinking but early drunkenness is a risk factor for problem behaviors among adolescents from 38 European and North American countries.

Alcoholism: Clinical and Experimental Research 2012: publisert online 14. desember. doi: 10.1111/j.1530-0277.2012.01 895.x

Rossow, I. & Norström, T.

The use of epidemiology in alcohol research.

Addiction, 2012: Publisert online 7. november. doi:

10.1111/j.1360-0443.2012.04 031.x

Tørmoen, A.J., **Rossow, I.**, Larsson, B. & Mehlum, L.

Nonsuicidal self-harm and suicide attempts in adolescents: differences in kind or in degree?

Social Psychiatry Psychiatric Epidemiology, 2012: publisert online 27. desember.

Rossow, I. & Bye, E.K.

The problem of alcohol related violence: An epidemiological and public health perspective.

I *McMurran, M. (red) Alcohol related violence*. Chichester: Wiley-Blackwell, 2012 pp. 3–18.

Walby F.A., **Rossow I.** & Tverdal A.

Selvmord, villet egenskade.

I *Dødelighet og dødsårsaker i Norge gjennom 60 år 1951–2010* (Rapport 2012:4), s. 65–66. Oslo: Folkehelseinstituttet.

Scheffels, J., Lund, K.E. & McNeill, A.

Contrasting snus and NRT as methods to quit smoking. An observational study.

Harm Reduction Journal, 2012, 9:10.

Scheffels, J. & Lavik, R.

Out of sight, out of mind? Removal of point-of-sale tobacco displays in Norway.

Tobacco Control, 2012 (Epub ahead of print). doi:10.1136/tobaccocontrol-2011-050 341

Scheffels, J. & Sæbø, G.

Perceptions of Plain and Branded Cigarette Packaging Among Norwegian Youth and Adults: A Focus Group Study.

Nicotine & Tobacco Research, 2012 (Epub ahead of print). doi:10.1093/ntr/nts153

Skatvedt, A & Scheffels, J

Virksom uvirksomhet? Pauser som arenaer for følelsesmessig berøring og biografisk bevegelse.

Sosiologi i dag. Nr. 1. 2012.

Skretting, A.

Should heroin treatment be provided in Norway? A look at the political debate. I Hellman, M., Roos, G. & von Wright, J. (red) *Negotiating the Public Good in times of Transition* s. 241–258. Nordic Centre for Welfare and social Issues, Helsinki 2012.

Brekke, T. & Skretting, A.

Coherence of Norwegian policy for alcohol, narcotics and tobacco.

I Muscat, R. & Pike, B. (red) *Reflections on the concept of coherency for a policy on psychoactive substances and beyond* s 89–100. Council of Europe Publishing, Strasbourg 2012.

van der Sar, R., **Storvoll, E.E.**, Brouwers, E. P. M., van de Goor, I. A. M., **Rise, J.**, & Garretsen, H. F. L.

Dutch and Norwegian support of alcohol policy measures to prevent young people from problematic drinking: a cross-national comparison.

Alcohol and Alcoholism, 47:479–485.

Sæbø, G.

The Regulation of Smoking and Smokers in Norway 1964–2010.

I Hellman, M., Roos, G. & von Wright, J. (eds.): *A Welfare Policy Patchwork. Negotiating the Public Good in Times of Transition* s.21–41. Nordic Centre for Welfare and Social Issues (NVC) Helsingfors, 2012.

Vedøy, T. F.

The role of education for current, former and never-smoking among non-western immigrants in Norway. Does the pattern fit the model of the cigarette epidemic?»

Ethnicity & Health 2012, 1–21. Epub ahead of print

van der Sar, R., **Ødegård, E.**, **Rise, J.**, Brouwers, E.P.M., van der Goor, L.A.M. & Garretsen, H.F.L.

Acceptance of illicit drug use in the Netherlands and Norway: a cross-national survey.

Drugs: Education, Prevention & Policy, 1: 397–405.

Østhus, S.

Health effects of downsizing survival and job loss in Norway.

Social Science & Medicine. 15(5):946–53.

4.3 Dokumentasjon

Buvik, K. & Baklien, B.

Testkjøp på serveringssteder i Oslo sentrum.

Nettrapport: www.sirus.no

Bye E.K. & Østhus, S.

Alkoholkonsum blant eldre. Hovedfunn fra spørreundersøkelser 1985–2008.

Nettrapport: www.sirus.no

Edland-Gryt, M. Bryhni, A., Skretting, A., Lund, M. & Bye, E.K.

Rusmidler i Norge 2012

Oslo: Statens institutt for rusmiddelforskning.

Hordvin, O. (red) med bidrag fra **Amundsen, E.J.**, Andresen, A.S., **Bilgrei, O.R.**, Blystad, H., Brekke, T., Clausen, T., **Lauritzen, G.**, **Skretting, A.** & Sæther, M.B.

The Drug Situation in Norway 2012. Annual report to the Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction – EMCDDA.

Oslo: Statens institutt for rusmiddelforskning.

Horverak, Ø.

Avgiftsfritt salg på flyplasser og ferger i utenlandstrafikk i 2010.

Nettrapport: www.sirus.no

Horverak, Ø.

Avgiftsfritt salg på flyplasser i 2011.

Nettrapport: www.sirus.no

Melberg, H.O. & Schøyen, Ø.

Hvordan på virker redusert skjenketid omsetningen i utelivsbransjen?

Nettrapport: www.sirus.no

Skjælaaen, Ø.

Kommunenes forvaltning av alkoholloven 2011.

Nettrapport: www.sirus.no

Østhus, S.

Nordic alcohol statistics 2003–2010.

Nordic Studies on Alcohol and Drugs, 1/29.

Østhus, S.

Nordic alcohol statistics 2007–2011.

Nordic Studies on Alcohol and Drugs, 6/29.

4.4 Populærartiklar, debattinnlegg, bokomtalar

Baklien, B.

Rusmiddelpolitiske handlingsplaner møter den politiske virkeligheten.
www.kommunetorget.no

Bilgrei, O. R.

Syntetiske cannabinoider.
RUS & SAMFUNN 1/2012.

Bilgrei, O.R.

En virtuell narkotikahandel.
popNAD www.nordicwelfare.org

Hauge, R.

Anmeldelse av Vibeke Asmussen Frank og Helle Vibeke Dahl (red):
Kriminalitet og illegale rusmidler.
Nordisk alkohol- og narkotikatidskrift. 29:429–431

Hauge, R.

Medisinsk cannabis – et juridisk dilemma.
RUS & SAMFUNN 5/2012.

Hauge, R.

Juridiske dilemmaer i amerikansk cannabispolitikk.
www.rus.no. (<http://www.rus.no/id/715.0>)

Hauge, R.

Botsfengselet – fengsel og fangebehandling på 1800-tallet.
I Andenæs, K., T. Eikvam og P. J. Ystehede (red): *Kriminologiske byvandringar*
s. 51–57. Oslo: Novus forlag 2012

Hordvin, O.

Narkotika i Europa: Bruk og politikk.
RUS & SAMFUNN 1/2012.

Lund, I. & Scheffels, J.

The relative risk to health from snus and cigarettes: Response to Grimsrud et al.'s commentary on «Perceptions of the relative harmfulness of snus among Norwegian general practitioners and their effect on the tendency to recommend snus in smoking cessation»
Nicotine & Tobacco Research. doi: 10.1093/ntr/nts190.

Lund, K.E.

Philip Morris vs norske stat: kampen om sigarettens synlighet
popNAD, www.nordicwelfare.com

Melberg, H.O.

Social cost of alcohol: Not always useless even if subjective?
Nordic Studies on Alcohol and Drugs, 29:4 s. 357–359.

Pape, H.

Se alle!

RUS & SAMFUNN 6/2012.

Pape, H

Standing still or moving forward?

Addiction 107: 890–891.

Rossow I. & Norström, T.

Skjenking og vold.

Forebygging.no: www.forebygging.no/en/Teori/Overordnede-perspektiver/Regulatoriske-virkemidler1/Skjenking-og-vold

Finnes også som nettoppsummering på www.sirus.no/Skjenking+og+vold.d25-SMRrKZp.ips

Rossow, I.

Rus og kvinnelige stereotypier.

Tidsskrift for Norsk Psykologforening 2012; 49: 523–524

Skjælaaen, Ø.

Alkoholpolitiske utviklingstrekk

RUS og SAMFUNN 1/2012.

Skretting, A.

Behandling av rusmiddelmissbrukere – skiftende paradigmer.

RUS & SAMFUNN 1/2012.

Skretting, A.

Den norske regjeringen vil fortsatt føre en restriktiv narkotikapolitikk.

popNAD www.nordicwelfare.org

Sæbø, G.

Skal det være nedverdiggende å røyke?

Dagbladet 6. desember 2012.

4.5 Oppsummeringar på www.sirus.no

Lund, K.E.

Blir 'e-sigaretten' løsningen på tobakksproblemet? Forskningsstatus om elektroniske sigaretter. Nettrapport. www.sirus.no

1 2

5 Formidling

Formidling er ein sentral del av forskings- og dokumentasjonsverksemda ved SIRUS. Resultat blir formidla gjennom blant anna bok- og tidsskriftsartiklar, SIRUS-rapportar, nettrapportar, kronikkar og debattinnlegg. Det blir også drive ei utstrekt formidlingsverksemd i form av forelesingar, foredrag, seminarinnlegg, deltaking i paneldebattar osv. Dessutan svarer instituttet sine tilsette på ei rekkje rusmiddelrelaterte spørsmål frå fagpersonell på ulike hald i samfunnet, frå offentlege styresmakter, massemedium, organisasjonar og privatpersonar.

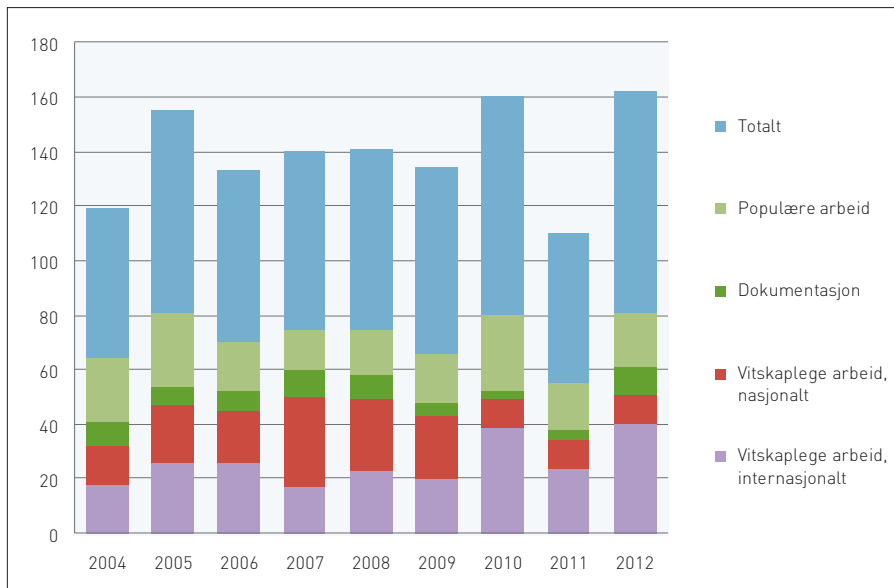
SIRUS har i dei siste åra intensivert både det strategiske og praktiske kommunikasjons- og formidlingsarbeidet. Arbeidet blir koordinert frå seksjon for kommunikasjon og bibliotek, som har ansvar for biblioteket, IT-arbeidet, instituttet sin nettstad, fagmøte og handtering av media.

5.1 Publikasjonar

Instituttet sine medarbeidarar har til saman publisert 81 arbeid i 2012, ein auke frå førre år. Det er likevel viktig å understreke at det er naturleg at dette talet varierer frå år til år. Av desse er 51 klassifiserte som vitskaplege arbeider. Av dei vitskaplege arbeida blei 39 publiserte i internasjonale tidsskrifter/bøker. Det er publisert seks *SIRUS-rapportar* i 2012 og ei bok om instituttet sine fyrste 50 år. 10 publikasjonar knyter seg til dokumentasjon. Populærartiklar, debattinnlegg og bokomtalar omfattar 20 arbeid.

Utviklinga frå 2004 til 2012 går fram av figur 2.

Figur 2. Publiseringar

5.2 www.sirus.no

SIRUS driv nettstaden sirus.no som er instituttet sin viktigaste kanal for allmennretta formidling. Nettstaden inneheld blant anna oversikt over pågåande forskingsprosjekt, presentasjon av nye resultat og publikasjonar, oppdatert publikasjonsliste og samandrag av rapportar og tidsskriftartiklar. I tillegg har den ein fyldig presentasjon av alle som jobbar på instituttet og arbeida deira. Informasjon om forskingsprosjekta, forskarane og publikasjonane finst også på engelsk.

Publikasjonar utgitte av SIRUS er lagde ut i fulltekst. Det gjeld blant anna SIRUS sin rapportserie og *Rusmidler i Norge*. Statistikk blir fortløpande lagt ut i statistikkdatabasen RusStat (statistikk.sirus.no). Arbeid publisert andre stader blir så vidt mogeleg lagde ut i fulltekst, ev. ved hjelp av lekkjer.

Nettstaden har også informasjon om SIRUS-biblioteket og biblioteket sine tenester og ressursar. Nettstaden fungerer i nokon grad som nettportal til andre relevante sider, eksempelvis til EMCDDA, og har utarbeidt ei side med lekkjer til relevante nettstader innanfor rusmiddelfeltet.

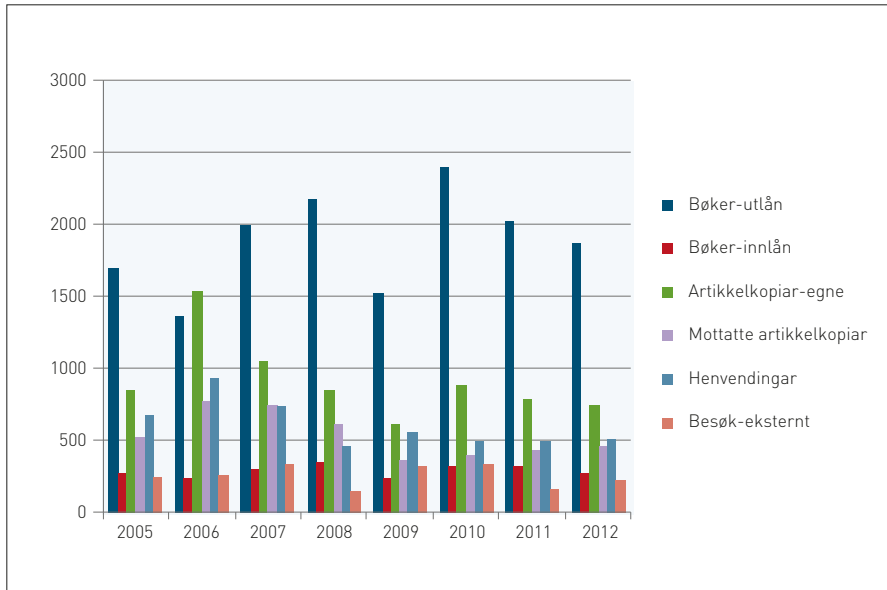
5.3 SIRUS-biblioteket

Instituttet sitt bibliotek har status som nasjonalt kompetansebibliotek på rusmiddelfeltet. Biblioteket er eit viktig formidlingssenter for alle som har behov for kunnskap. Biblioteket er oppe for alle og har mange ulike brukargrupper.

Biblioteket har i løpet av 2012 jobba vidare med arbeidet med å gjere tenesene kjende.

Det har blitt tilbydd kurs og informasjon til studentar og nye brukarar. For å kommunisere betre med brukarane av biblioteket, har sosiale medium som Facebook blitt tatt i bruk. Biblioteket fortset arbeidet med Open Access ved å registrere i HERA (Helsebibliotekets Research Archive), og arbeider med å leggje mest mogeleg av SIRUS sin vitenskaplege produksjon ut i fulltekst. Alle vitenskaplege publikasjonar blir registrerte i Cristin (Current Research Information System in Norway).

Figur 3. Bruk av biblioteket

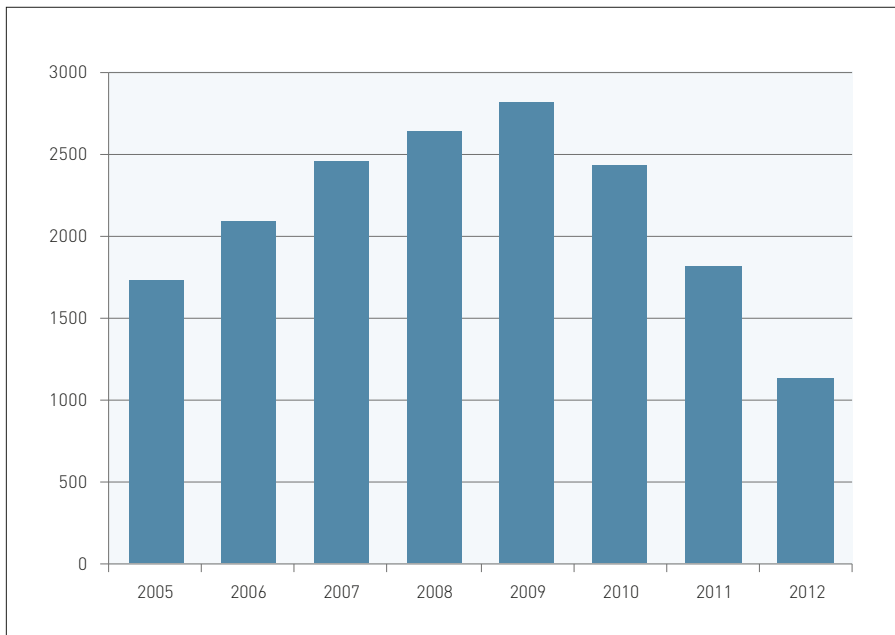

Det er noko underrapportering i bruk av biblioteket sine tenester for 2012. Noko av grunnen er bruk av vikar.

Biblioteket bruker Bibsys, biblioteksystemet for norske universitet- og høgs-kulebibliotek, samt ein del mindre fagbibliotek. Biblioteket er medlem av Elisad (European Association for Library and Information Specialists on Alcohol and Other Drugs) som har ein eigen emneportal for kvalitetssikra nettstader på det europeiske rusmiddelfeltet (www.elisad.uni-bremen.de/).

5.4 Media

Ifølgje statistikk frå overvakingsbyrået Retriever, er instituttet nemnt 1135 gonger i media i løpet av 2012. Det er ein tilbakegang frå 2011. Mange artiklar og rapportar av SIRUS-tilsette har likevel fått brei dekning i media, og forskarar har både vore involvert i debattar og blitt brukt til å kommentere ulike rusmiddelspørsmål.

Figur 4. Talet på medieoppslag

5.5 Andre formidlingskanalar

forskning.no.

SIRUS er medlem i nettavisa forskning.no, der omtalar av forskingsnytt frå SIRUS når ein mykje breiare lesarskare enn på sirus.no. forskning.no blir finansierte av medlemmane, og er Nordens største nettbaserte kanal for formidling av norsk og internasjonale forskning. SIRUS har bidrege med 4 oppslag på forskning.no sine sider i 2012.

Sosiale medium

Vi vurderer kontinuerleg om, og i tilfelle kva sosiale medium som kan vere relevante kanalar i kontakten vår med omverda. I 2012 blei Twitter brukt som ein rask formidlingskanal for nyhende frå instituttet. Facebook blei brukt som kanal for SIRUS-biblioteket.

5.6 Fagmøte

SIRUS har i 2012 arrangert fire opne fagmøte om aktuelle tema innan rusmiddelfeltet. Formålet er å fungere som ein relevant formidlings- og diskusjonsarena for eit stort fagfelt. Målgruppa er brei, og omfattar både forskarar, forvaltninga, organisasjonar, behandlingpersonell og andre brukarar av kunnskap innan feltet. Fagmøta har gjennomgåande vore godt gjesta også i 2011, og har i snitt hatt ca. 60 deltakarar.

29.02: Det internasjonale narkotikamarkedet**Innleiarar:**

Øyvind Bjercknes, strategisk analyse, KRIPOS
Anders Flekke, grensekontrollen, Toll- og avgiftsdirektoratet
Ola Tunander, Fredsforskningsinstituttet (PRIO)

30.05: Bartenderes møte med berusede gjester**Innleiarar:**

Kristin Buvik, stipendiat, SIRUS og Bergljot Baklien, forskar, SIRUS.
Hilde C. Solheim, direktør reise, VIRKE
Hallstein Bjercke, byråd for kultur og næring, Oslo kommune

29.10: «Legal highs» – er kampen tapt?**Innleiarar:**

Ørjan Bye, seksjon for narkotikaanalyse, Kripos
Anders Flekke, grensekontrollen, Toll- og avgiftsdirektoratet
Ola Røed Bilgrei, narkotikagrupper, SIRUS

13.12: «Røyking og stigma – Er stigmatisering et verktøy i kampen mot tobakken eller en trussel mot folkehelsen?»**Innleiarar:**

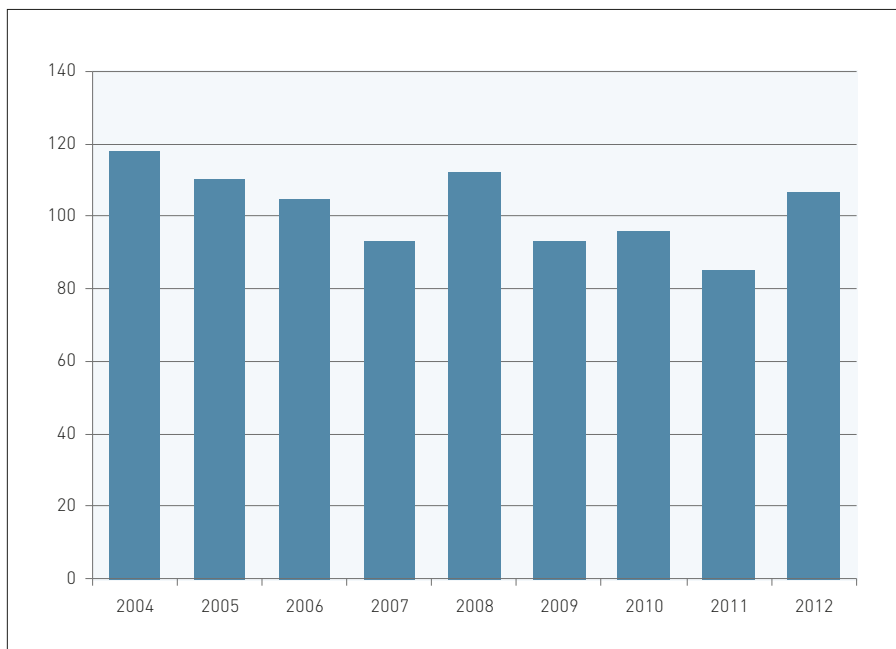
Gunnar Sæbø, forskar ved SIRUS
John Gunnar Mæland, professor emeritus i sosialmedisin
Knut Inge Klepp, assisterande helsedirektør (fung.)

5.7 Foredrag og anna formidling

I mai arrangerte SIRUS ein dagskonferanse om cannabis. 200 avgjerdstakarrar, tilsette på rusmiddelfeltet, forskarar og andre interesserte deltok. Konferansen sette søkjelys på kva vi veit per i dag om cannabisbruken i Noreg, om cannabismarknaden, om konsekvensar av bruken, og om kva forskning kan seie om sannsynlege resultat av ei eventuell liberalisering av den gjeldande lovgivinga for cannabisbruk. Innlegga på konferansen er arbeida vidare med, og skal verte ei bok som vil bli publisert på Universitetsforlaget våren 2013.

Instituttet sine medarbeidarar driv, i tillegg til publiserte artiklar og bøker, ei omfattande formidlingsverksemd gjennom foredrag i ulike fora, innlegg («papers») på fagkongressar og liknande. I tillegg bidreg dei med undervisning ved høgare lærestader og i ulike fagopplæringar. Kapittel 6 gir ei detaljert oversikt over den enkelte sitt arbeid på dette feltet. Figur 5 viser den samla utviklinga i foredrags- formidlingsverksemda:

Figur 5. Foredrag o.l.

6 Anna aktivitet hos medarbeiderane

6.1 Foredrag, posters o.l.

Ellen J. Amundsen

- *Estimation of Cocaine consumers and Consumption in Oslo based on multiple surveys – including comparisons with wastewater and roadside studies.*
Workshop in EU-research program «Drug prevention and information 2010», Roma 27.-29. mars (sammen med Jørg Mørland og Malcolm Reid).
- *Social background and drug related overdose deaths.*
Nordisk rusmiddelforskermøte i regi av NVC, København 27.-29. august.
- *Kartlegging av narkotikabruk i Norge, ulike kilder, styrke og svakheter.*
Helsedirektoratet, september
- *Narkotikarelaterte dødsfall.*
Seraf, november.

Bergljot Baklien

- *Alkoholloven og kommunene.* Telemark fylkeskommune. Kragerø, januar.
- *Lokalt rusmiddelpolitisk arbeid – Hvor er de frivillige organisasjonene?*
DNT, Kristiansand, februar.
- *Lokalt rusmiddelpolitisk arbeid – Hvilken rolle kan de rusmiddelpolitiske handlingsplanene spille?*
Borgestadklinikken kompetansesenter, Sandefjord, mars.
- *Bartenderes møte med berusede gjester.*
Fagmøte, SIRUS 30. mai (saman med Kristin Buvik).
- *When the patron is intoxicated.* The 26th Conference of the Nordic Sociological Association. Reykjavik, 15. – 18. August.
- *When the patron is intoxicated.*
Nordisk rusmiddelforskermøte i regi av NVC. København. 27. -29. august (saman med Kristin Buvik).
- *Alkoholpolitiske virkemidler og faktisk politikk.* Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Oslo, oktober.

- *Loven, fylla og kommunene.* Telemark fylkeskommune. Skien, november.
- *Skjenkekontroll – et redskap i den forebyggende alkoholpolitikken.* Helsedirektoratet, desember.

Ola Røed Bilgrei

- *Online Sales and Use of Synthetic Cannabinoids.* Nordisk rusmiddelforsker møte i regi av NVC, København, 27.-29. august.
- *Legal highs – er kampen tapt?* Fagmøte SIRUS, oktober.
- *Nye rusmidler, internettmarked og ruskultur på nettet.* RUStelesens 10 års jubileum, desember.
- *Syntetiske cannabinoider – årsaker til bruk og ruskultur på nettet.* Early warning nettverket, desember.

Anne Line Bretteville-Jensen

- *Sprøytemisbruk i Oslo gjennom 20 år.* Kripos, mars.
- *Syntetiske cannabinoider – hva vet vi om bruken?* Kripos, FHI, TAD og Legemiddelverket, mai.
- *Omsetning av cannabis i Norge.* Konferansen «Hva vet vi om cannabis?» mai.
- *Drug policy and illegal income: a drug policy dilemma.* ISSDP, Cantebury, UK, mai.
- *Dagens narkotikasituasjon – lysglimt og nye utfordringer for forebygging.* Helsedirektoratet, september.
- *Omfang og endringer i inntaksmåter for heroin.* Helsedirektoratet, september.

Anders Bryhni

- *Sammenligning av to kilder for registrering av narkotikadødsfall i Norge, Dødsårsaksregisteret og politiet, 2007–2009.* Nordisk rusmiddelforsker møte i regi av NVC, København, august (saman med Ellen J. Amundsen).

Kristin Buvik

- *Skjenkekontroll i Oslo – ideal og virkelighet.* Sosiologforeningens vinterseminar, januar.
- *When the patron is intoxicated.* Nordisk rusmiddelforsker møte i regi av NVC, København, august (saman med Bergljot Baklien).
- *Utelivet i Oslo: overskjenking og forebygging.* Politidirektoratet, november.
- *Kvinnelige ledere og bruk av alkohol i jobbsammenheng.* AKAN, desember.

Elin K. Bye

- *Mindre rus enn før?* NOVA, november.

Marit Edland-Gryt

- *Terskler – i lavterskeltilbud. Konferanse.*
Rus og psykisk helse. Trondheim, februar.
- *Alternative tiltak – når LAR ikke strekker til. Evalueringen av 24SJU.*
LAR-konferansen 2012, oktober.

Linn Gjersing

- *Utvikling i narkotikasituasjonen i Norge*
Tollvesenet. Lillestrøm, mai.
- *Three years overdose mortality in Oslo -An investigation of types of overdose deaths and preventive efforts*
Europad konferanse. Barcelona, mai.
- *OMT patients who use needle exchange services-Do they still benefit from treatment?*
Nordis rusmiddelforskermøte i regi av NVC, København 27.-29. august.
- *Hvorfor har vi så mange overdosedødsfall i Norge?*
Actis, september.

Ragnar Hauge

- *Norsk lov og praksis om bruk, besittelse, dyrking og omsetning av cannabis*
Konferansen «Hva vet vi om cannabis», Oslo, mai.

Odd Hordvin

- *Alternative utforminger av cannabispolitikken.*
Konferansen «Hva vet vi om cannabis?», Oslo, mai.
- *Lanseringen av EMCDDAs årsrapport 2012.*
Helse- og omsorgsdepartementet, november.

Pål Kraft

- *Fra forskning til innovasjon.*
Nærings- og handelsdepartementet, februar.
- *Minimale alkoholintervensjoner: hva, hvordan og med hvilken effekt?*
Trygfonden, København, mars.
- *Forebyggende E-helse: hva er det og hvilken effekt kan det ha?*
Sundhedsstyrelsen, København, mai.
- *«På tide å slutte!» Evaluering av røykesluttkampanjen ved nyttår 2012*
www.helsedirektoratet.no/Om/kurs-konferanser/Documents/tobakkskonferansen-2012/paal-kraft-evaluering-kampanje-2012.pdf.
Tobakkskonferansen 2012, Oslo, juni.
- *Led meg ikke inn i fristelse – om viljestyrke, folkehelse og lykke.*
Helse- og omsorgsdepartementet, november.
- *Hvorfor gjør ikke folk som staten sier?*
Helsedirektoratet, desember.

Elisabeth Kvaavik

- *2. oppdatering av kunnskapsgrunnlaget for oppstillingsforbudet av tobakk i forbindelse med Philip Morris Norge AS' sak mot Staten ved Helse- og omsorgsdepartementet angående dette forbudet.*
HOD, mai.

- *Kunnskapsoppsummering for betydningen av et forbud mot selvbetjening av tobakksvarer.*
HOD, mai.
- *Non-daily smoking and education – a Norwegian sample of young adults.*
Society for Research on Nicotine and Tobacco, Helsingfors, 30. august – 2. september.
- *Hvem er av-og-til-røykerne.*
Helsedirektoratet, desember.

Grethe Lauritzen

- *Adolescent Assessment Dialogue et nyttig verktøy i barnevernets arbeid?*
Bufdir, januar.
- *Adolescent Assessment Dialogue – hvilket instrument er dette? Hva kan det benyttes til? Hva kreves av brukeren?*
Bufdir, mai.
- *Implementering av et standardisert kartleggingsinstrument – erfaringer og strategier.*
Bufetat region øst, juni.
- *Tidlig kartlegging av rusmiddelbruk og relaterte problemområder innenfor barnevernet. Bruken av Adolescent Assessment Dialogue – en spesialkompetanse for de regionale fagteamene?*
Bufetat region vest, juni.

Marianne Lund

- *The association between educational level and hardcore smoking.*
Society for Research on Nicotine and Tobacco, Helsingfors, 30. august- 2. september.

Karl Erik Lund

- *Snusbruk og ungdom.*
Helsedirektoratet, januar.
- *Mer av det samme eller nye tobakkspreventive strategier? Endringer i røykernes kjennetegn og behov for alternative tiltak.*
Allmenmedisinsk våruke/Obligatorisk grunnkurs i allmenmedisin, Larvik, mai.
- *Snusbruk og skadevirkninger.*
Østfoldhelse. Inspiria Science Center, Sarpsborg, mai.
- *Metoder som virker i det tobakksforebyggende arbeidet.*
Østfoldhelse. Inspiria Science Center, Sarpsborg, mai.
- *Bruksmønsteret for snus I Norge.*
Den nasjonale Tobakkskonferansen 2012, Oslo, juni.
- *Patterns of dual use of snus and cigarettes in a mature snus market.*
Society for Research on Nicotine and Tobacco, Helsingfors, 30. august – 2. september.
- *Kan dobbeltbruk av snus og sigaretter ødelegge snusbrukets potensiale for skadereduksjon?*
SIRUS fagråd, oktober.

Sturla Nordlund

- *Public norms, alcohol policy and drinking behaviour.*
The 38th Annual Alcohol Epidemiology Symposium of the Kjetil Bruun Society, Stavanger, June 4–8.
- *A multi-study approach including general population survey to obtain insight into problem cocaine users population in Oslo, Norway.*
EMCDDA, Lisboa, June 26–27.
- *Hvordan normer og alkoholpolitikk påvirker drikkevanene i ulike deler av Europa.*
Foredrag på NVC sitt fellesmøte mellom Nordisk rusmiddelforskermøte og Nordisk Rusmiddelseminar, København, 28–29 august.
- *Hvordan normer og alkoholpolitikk påvirker drikkevanene i ulike deler av Europa.*
Velferdsutvalget i Nordisk Råd, Göteborg, september.
- *Hvordan normer og alkoholpolitikk påvirker drikkevanene i ulike deler av Europa.*
Den nordiske alkoholtjenestemannsgruppen, Oslo, oktober.

Hilde Pape

- *Tiltaksrelevant forskning om alkohol og vold.*
Fylkesmannen i Vestfold. Tønsberg, april.
- *Forebyggingsstrategier og effektforskning på feltet ungdom og rus.*
«Nettverk Ungdom» RBUP, Oslo, april.
- *Alcohol and interpersonal violence in Norway: The problem and the response.*
Key note presentation, WHO's Baltic-Nordic sub-regional workshop on Alcohol Related Harm and Violence Prevention, Riga 9.-10. mai.
- *Incapacitated sexual assault. A study of teenage girls.*
Nordisk rusmiddelforskermøte i regi av NVC, København, 28.- 29. august.
- *Tiltaksrelevant forskning om alkohol og vold.*
Foredrag på konferanse om rus, vold og psykisk helse i regi av Fylkesmannen i Telemark, Bø, september.
- *Alkohol og vold i nære relasjoner. Hva viser forskningslitteraturen?*
Den 3. nordiske konferansen «Barnet og rusen». Sandefjord, september.
- *Alkohol og vold i nære relasjoner.*
KoRus-Nord og Fylkesmannen i Nordland /Troms, Narvik, oktober.
- *Alkohol og ungdom – er Stortingsmeldingen på sporet av noe nytt?*
Fagrådet innen rusfeltet i Norge. Bergen, oktober.
- *Tiltaksrelevant forskning om alkohol og vold.*
Fylkesmannen i Aust-Agder, Fevik, oktober.
- *Tiltaksrelevant forskning om alkohol og vold.*
Fylkesmannen i Vest-Agder, Kristiansand, oktober.
- *Tiltaksrelevant forskning om alkohol og vold.*
Fylkesmannen i Buskerud, Drammen, oktober.
- *Alkohol og vold i nære relasjoner – hva viser forskningen?*
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Loen, november.

- **Ingeborg Rossow**
- *Alkoholpolitiske virkemidler på lokalt nivå.*
Stavanger bystyre, januar.
- *Alkoholrelaterte problemer i et generasjonsperspektiv.*
Oscar Olsen-prisutdelingen, Kristiansand, april
- *Tredjepartsskader og samfunnskostnader.*
Konferansen Hva vet vi om cannabis? Oslo, mai.
- *The use of epidemiology in alcohol research.*
Kettil Bruun Society møte, Stavanger, juni (sammen med Thor Norström).
- *Alcohol's harm to others. Commentary.*
Nordisk rusmiddelforskermøte i regi av NVC, København, 28.-29. august,.
- *The pharmacoepidemiology of benzodiazepione use indicates their real abuse.*
ISAM- konferansen, Geneve, oktober. (sammen med Bramness J.G.)
- *Geoffrey Rose og folkehelse.*
Folkehelseinstituttet, oktober
- *Forebyggende tiltak på alkohol- og narkotikafeltet.*
Stortingets helse- og omsorgskomite, desember.

Janne Scheffels

- *Removal of point-of-sale (POS) tobacco displays in Norway.*
15th World Conference on Tobacco Or Health, Singapore 20–24 mars.
- *Preferanser for tobakksmerker på det norske markedet.*
Notat fra Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS), mars 2012.
Oppdrag fra HOD i forbindelse med rettsaken mellom den norske stat og Phillip Morris AS om forbudet mot synlig oppstilling.
- *Perceptions of Plain and Branded Cigarette Packaging Among Norwegian Youth and Adults: A Focus Group Study.*
Society for Research on Nicotine & Tobacco (SRNT) Europe. XIIIth Annual meeting, Helsinki 30. august – 2. september (saman med Gunnar Sæbø).

Astrid Skatvedt

- *De små skritts metode – noen utfordringer og muligheter.*
Rus og psykisk helse. Trondheim, februar.

Øystein Skjælaen

- *Alkohol i kommunene*
Helsedirektoratet, Lillestrøm, mai.

Astrid Skretting

- *Bruk av cannabis i Norge og andre land.*
Konferansen «Hva vet vi om cannabis?» Oslo, mai.
- *Norske ungdommers bruk av rusmidler 1995–2011 i et europeisk perspektiv: funn fra ESPAD-undersøkelsen 2011.*
Fagrådsmøte SIRUS, juni

- *Skadereduksjon.*
Enhet for rus og psykiatri, Vindern, Diakonhjemmets sykehus. 10. oktober
- *Bruk av rusmidler blant norsk ungdom i et europeisk perspektiv. Hovedresultater fra ESPAD-undersøkelsen 2011.*
Kompetansesentrenes årlige samling. Bergen, oktober.
- *Utviklingen i bruk av rusmidler blant ungdom og unge voksne.*
RUStelefonens jubileumskonferanse. Oslo, desember.

Mette Snertingdal

- *Opplæringsprogrammet om tidlig intervensjon. Hva viser evalueringen?*
Helsedirektoratet og Bufdir. Oslo, oktober.

Elisabet E. Storvoll

- *Alkohol – vårt største rusproblem og en av våre store helseutfordringer.*
Lundbecksymposiet 2012. Oslo, januar.
- *Undersøkelse om tobakks- og rusmiddelbruk i Norge.*
SSB, Kongsvinger, mai og Oslo, mai.
- *Alkohol: Utvikling i bruk og skadeomfang*
Dagens Medisin Arena. Oslo, september.

Gunnar Sæbø

- *Adolescents' interpretations of various movie smoking scenes: A focus group study.*
Society for Research on Nicotine and Tobacco, Helsingfors, 30. august – 2. september (saman med Tokle, R. & Scheffels, J.).

Rikke Tokle

- *Av-og-til-røyking, distinksjoner og legitimering.*
Norsk sosiologforenings vinterseminar. Januar
- *Av-og-til-røyking – en dobbeltdistinksjon? Avstand fra både dagligrøykere og streite ikke-røykere.*
SERAF, 3. februar
- *Occasional smokers' accounts of smoking and identity: a qualitative interview study.*
Society for Research on Nicotine and Tobacco, Helsingfors, 30. august – 2. september

Tord Finne Vedøy

- *Tracing the Cigarette Epidemic – A Pseudo-panel study of smoking, gender and education in Norway 1976–2009*
Society for Research on Nicotine and Tobacco, Helsingfors, 30. august – 2. september
- *Tobacco prevention and policy in Norway*
Kreftforeningen, Oslo, 12/09–2012

Ståle Østhus

- *Alders- og kohorteffekter i alkoholbruk*
Actis, Oslo, januar (sammen med Elin Bye).

6.2 Undervising og rettleiing

Ellen J. Amundsen

- Rettleier doktorgrad det medisinske fakultetet, UiO

Anne Line Bretteville-Jensen

- Sensor for mastoppgåve, Institutt for Helseledelse og helseøkonomi, UiO
- Forelesingar Politihøgskolen

Kristin Buvik

- Rettleiing, AKAN kompetansesenter

Marit Edland-Gryt

- Sensor på masteroppgåve Høyskolen i Vestfold.

Linn Gjersing

- *Narkotikapolitikken; konsekvenser og dilemma*
Forelesing, Høgskulen i Volda 21.08.
- *Rusmidler i Norge og folkehelse*
Forelesing, Høgskolen i Buskerud 20.02.
- *Hvordan oversette et spørreskjema?*
Høgskolen i Buskerud 05.11.
- *Lavterskeltiltak, «Platafenomenet» og Overdoser et spesielt norsk fenomen?*
Masterundervisning Seraf- Senter for rus- og avhengighetsforskning
16.11.
- Rettleiar for to masterstudentar, Medisinsk fakultet UiO

Pål Kraft

- Professor II på Handelshøyskolen BI.
- Undervising på masterprogrammet i psykologi ved Psykologisk institutt, UiO.

Grethe Lauritzen

- 20 % stilling ved Senter for rus og avhengighetsforskning (SERAF), Institutt for klinisk medisin, UiO
- Opplæring og rettleiing i bruk av European Addiction Severity Index (EuropASI) og European Adolescent Assessment Dialogue (EuroADAD)
- Undervising ved masterutdanning, Institutt for klinisk medisin, UiO
- Rettleiing til statleg og kommunalt barnevern i kartlegging og vurdering av rusmiddelbruk hos barn og ungdom

Karl Erik Lund

- Rettleiar for to doktorgradsstudentar ved Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, og ein ved Psykologisk Institutt, UiO.
- Rettleiar for masterstudent ved Medisinsk Institutt, UiNN.

Inger Synnøve Moan

- Rettleiar for to doktorgradsstipendiatar UiO.

Jostein Rise

- Opponent ved doktorgrad ved Instiutt for Folkesundhed og Idræt, Universitetet i Århus, DK og ved Psykologisk Fakultet, UiB.
- Professor II i sosialpsykologi UiO.
- Rettleiar for 2 masterkandidatar.
- Rettleiar doktorgradsstipendiat UiO.

Ingeborg Rossow

- Rettleiar for to doktorgradsstipendiatar, UiO.
- Professor II, Nasjonalt senter for selvmordsforskning og -forebygging, institutt for klinisk medisin, UiO.
- Forelesing i ungdomsmedisin på profesjonsstudiet, Det medisinske fakultet, UiO.

Astrid Skatvedt

- Rettleiar, masteroppgåve i pedagogikk UiO.
- Rettleiing, prosjekt om speleavhengighet, Blå Kors

Øystein Skjælaaen

- Sensor på master på Institutt for kriminologi og retts sosiologi UiO.

Mette Snertingdal

- Rettleiar for mastergradstudent ved institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, UiO.
- Opplæringsprogram i tidleg intervensjon: psykisk helse, rusmiddel og vald.
- Grunnkurs C, førebyggjande medisin, Larvik, mai.

Elisabet E. Stovoll

- Undervisning Høgskulen i Volda.
- Rettleiar for doktorgradsstipendiat, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, UiO

Gunnar Sæbø

- Rettleiar masterstudent ved Institutt for medier og kommunikasjon, UiO.

Ståle Østhus

- Seminarleiar Kvantitativ metode, UiO, masternivå.
- Sensor på to masteroppgåver frå UiO (sosiologi og helseøkonomi)

6.3 Konsulentarbeid, komité- og styreverv

Ellen J. Amundsen

- Vitskapleg konsulent (referee) for tidsskrifta Addiction, Drug and Alcohol Dependence, Nordisk alkohol og narkotikatidsskrift
- Opponent doktorgrad komité UNN.

- Medlem/administrator av komité for kompetansevurdering av SIRUS-tilsette forskarar.

Bergljot Baklien

- Medlem av styret og styret sitt arbeidsutval i AKAN (Statens representant).
- Vitskapleg konsulent (referee) Tidsskrift for velferdsforskning.
- Medlem av fagrådet ved SIRUS.

Anne Line Bretteville-Jensen

- Medlem av EMCDDA sin Scientific Committee
- Leiar av redaksjonsrådet i Nordisk alkohol och narkotikatidsskrift.
- Hjelp til med kvalitetssikring av analyse hos Økokrim
- Arrangert dagsseminaret «Hva vet vi om cannabis?», Litteraturhuset 16. mai
- Vitskapleg konsulent (referee) for tidsskrifta *Addiction*, *Addiction Research & Theory*, *Journal of Health Economics*, *Health Economics*, *Substance Use and Misuse*, *International Journal of Drug Policy*, *The B.E. Journal of Economic Analysis and Policy*, *Nordisk Alkohol- og Narkotikatidsskrift*, *Samfunnsøkonomen*

Elin K. Bye

- Vitskapleg konsulent (referee) for tidsskrifta *Young and Addiction*.

Sturla Falck

- Medlem i referansegruppe for prosjektet: «Samordning av tiltak for tilbakeføring – Fra fengsel til kvalifiseringsprogram» – AFI.

Beate Henriksen

- Katvakt i BIBSYS

Odd Hordvin

- Norsk administrator for nettverket narkotikasituasjonen i Norden (NADiS)
- Medlem av arrangementskomiteen for eksterne fagmøter ved SIRUS

Øyvind Horverak

- Vitskapleg konsulent (referee) for tidsskrifta *Addiction*, *Contemporary Drug Problems*, *Nordic Studies on Alcohol and Drugs* og *Scandinavian Journal for Public Health*.
- Medlem av bokkomiteen i forbindelse med AKAN si 50-årshistorie.
- Medlem av vitskapleg råd for tidsskriftet *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*.

Pål Kraft

- Medlem av evalueringsutval for evaluering av Center for interventionsforskning, av Syddansk Universitet, Københavnavdelingen.

Elisabeth Kvaavik

- Vitskapleg konsulent (referee) for tidsskrifta European Journal of Pediatrics, Nicotine and Tobacco Research, Journal of Epidemiology and Community Health, European Journal of Public Health, Nordic Studies on Alcohol and Drugs og for organisasjonen International Society for Behavioral Nutrition and Physical Activity sitt årsmøte.
- Varamedlem Fagrådet ved SIRUS

Grethe Lauritzen

- Medlem av referansegruppe for Norsk Pasientregister
- Medlem av referansegruppe for nasjonal kompetanseenhet for barn som pårørende
- Medlem av forskarnettverk for barn som pårørende
- Medlem av gruppa som arrangerer åpne fagmøte ved SIRUS.

Karl Erik Lund

- Assistant Editor i Nicotine & Tobacco Research.
- Vitskapleg konsulent (referee) for tidsskrifta Addiction, BMC Pulmonary Medicine, Respiratory Health, Addictive Behaviours, Tidsskrift for Den norske legeforening, Scandinavian Journal of Public Health, BMC Public Health, European Journal of Public Health, Journal of Drug Policy, Health Policy, Nicotine & Tobacco Research, CNS Drugs, Tobacco Control, Nigerian Medical Journal, Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports.
- Fagleg medarbeidar Tidsskrift for Den norske legeforening.
- Section Editor Tobacco Induced Diseases.
- Vurdering for American Council on Science and Health's rapport «The scientific foundation for tobacco harm reduction».
- Vurdering av abstract for Union for International Cancer Control (UICC): The 2012 World Cancer Congress.
- Vurdering av innsendte prosjekt til Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap, Stockholm.
- Medlem av programkomité for Helsedirektoratet sin Nasjonale Tobakkskonferanse.
- Sakkunnig vitne i rettsaka mellom Philip Morris og den norske stat om oppstillingsforbodet av tobakksvarer.

Inger Synnøve Moan

- Opponent på disputas ved Senter for internasjonal helse, Universitetet i Bergen, 20. januar 2012.
- Vararepresentant styret for AKAN.
- Medlem av fagrådet ved SIRUS.
- Vitskapleg konsulent (referee) for tidsskrifta: Accident Analysis & Prevention, Psychology & Health, Applied Psychology: An International Review, European Addiction Research, Addiction og Nordic Psychology.

Hans Olav Melberg

- Sakkunnig vitne i rettsaka mellom Philip Morris og den norske stat om oppstillingsforbodet av tobakksvarer.

Jorunn Moen

- Kasserar i Elisad (European Association of Libraries and Information Services – www.elisad.eu).
- President i SALIS (Substance Abuse Librarians and Information Specialists – www.salis.org) – Past Chair/ forhenværande president 2012–2013.

Sturla Nordlund

- Medlem av referansegruppe i EMCDDA for utvikling av området (key indicator) «Population surveys on drug use among the general population».
- «Work package leader» i det EU-finansierte prosjektet Alcohol Measures for Public Health Research Alliance (AMPHORA).
- Medlem av vitenskapleg råd for Nordisk alkohol- & narkotikatidsskrift.

Hilgunn Olsen

- Varamedlem i fagrådet ved SIRUS.

Hilde Pape

- Nestleiar for Nasjonal forskningsetisk komité for samfunnsvitenskap, jus og humaniora (NESH)
- Medlem av vitenskapleg råd for tidsskriftet Nordic Studies on Alcohol and Drugs.

Ingeborg Rossow

- Medlem av fagråd for Senter for rus- og avhengighetsforskning (Seraf) ved UiO.
- Medlem av ekspertgruppe for nasjonal oppfølging av WHO sine tilrådingar knytte til NCD
- Medlem av redaksjonsråd for tidsskriftet Scandinavian Journal of Crime and Crime Prevention
- Medlem av vitenskapleg råd for Nordisk alkohol- og narkotikatidsskrift
- Vitenskapleg konsulent (referee) for tidsskrifta Addiction, BMJOpen, Crisis, Drug and Alcohol Dependence, International Journal of Methods in Psychiatric Research, Journal of Gambling Studies, Journal of Studies on Alcohol and Drugs.
- Medlem av vurderingskomité for doktorgradsavhandling ved Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo.
- Medlem av vurderingskomité for professorat ved Centrum for socialvetenskapelig alkohol- og drogforskning (SORAD) ved Stockholms universitet.

Janne Scheffels

- Vitskapleg konsulent (referee) for tidsskrifta Addiction og Nicotine & Tobacco Research.
- Medlem i redaksjonsrådet i Nordisk alkohol- og narkotikatidsskrift (NAD)

Øystein Skjælaaen

- Medlem av gruppa som arrangerer eksterne fagmøte på SIRUS
- Medlem av redaksjonsråd i RUS og SAMFUNN

Astrid Skretting

- Sakkunnig for søknader til Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap, Sverige
- Staten sin representant i styret for Fondet for forskning og folkeopplysning om Edruskap
- Vitskapleg konsulent (referee) for Nordisk alkohol- og narkotikatidsskrift og Center for rusmiddelforskning, Universitetet i Århus.
- Medlem av vitskapleg råd for Nordisk alkohol- og narkotikatidsskrift

Elisabet E. Storvoll

- Medlem av vurderingskomité for doktorgradsavhandling ved Medisinsk fakultet, UiO.
- Medlem i arrangementskomiteen for Nasjonalt rusmiddelforskerseminar 2013.

Gunnar Sæbø

- Vitskapleg konsulent (referee) for Nicotine and Tobacco Research.

Rikke Tokle

- Styremedlem i Norsk sosiologforening.

Tord Finne Vedøy

- Medlem av gruppa som organiserer opne fagmøte på SIRUS
- Vitskapleg konsulent (referee) for tidsskriftet BMC Public Health.

Ståle Østhus

- Vitskapleg konsulent (referee) for tidsskrifta International Journal of Drug Policy, Social Science and Medicine, Nordisk alkohol og narkotikatidsskrift (NAD)

6.4 Internasjonalt samarbeid utanom EMCDDA

Ellen J. Amundsen

- Samarbeid om utvikling av metodar for berekning av insidens av heroinbruk og sprøytebruk:
- Albert Sánchez-Niubò og Antònia Domingo-Salvany ved Municipal Institute for Medical Research (IMIM-Hospital del Mar), Barcelona,

Spania, Ludwig Kraus, Institut für Therapieforschung, München, Tyskland, & Gianpaolo Scalia Tomba, University of Rome Tor Vergata, Italia

Anne Line Bretteville-Jensen

- Forskarsamarbeid med professor Jenny Williams og Liana Jacobi, University of Melbourne, Australia

Elin K. Bye

- Deltek i The European School Survey Project on alcohol and Othe Drugs (ESPAD)
- Kasserar i Kettil Bruun Society for Social and Epidemiological Research on Alcohol (KBS),

Grethe Lauritzen

- Samarbeid med Michael Gossop, Maudsley Hospital, London (behandlingsforskning), Arlene Terras, Albert Einstein Healthcare Network, Einstein Center for Urban Health Policy and Research. Philadelphia, USA (Adolescent Assessment Dialogue) og John. S. Cacciola, Treatment Research Institute, Philadelphia, PA, and University of Pennsylvania, Center for Studies of Addiction, Philadelphia USA (Addiction Severity Index)

Karl Erik Lund

- Samarbeid med Prevention Research Center, Berkeley, USA, UK Centre for Tobacco Control Studies, Division of Epidemiology & Public Health, University Nottingham, England, Karolinska instituttet, Stockholms Universitet og Institute for Tobacco Studies, Stockholm.

Ingeborg Rossow

- Medlem av WHO's ekspertpanel på alkohol- og narkotikaspørsmål
- Medlem av ekspertgruppe for utarbeiding av internasjonale førebyggingsstandardar, FN sitt kontor for narkotika og kriminalitet (UNODC)
- Samarbeid med fleire utanlandske forskarar på diverse artiklar

Janne Scheffels

- Forskarsamarbeid med UK Centre for Tobacco Control Studies, Division of Epidemiology & Public Health, University of Nottingham, England, University of Waterloo, Canada, Department of Health Studies & Gerontology og University of Stirling, UK, Institute for Social Marketing.
- Medlem i Research Advisory Group for prosjektet 'The tobacco industry's new marketing, sales and product strategies' leda av Smokefree Partnership Foundation, Brussel.

Øystein Skjælaaen

- Deltakar i eitt av programma til EU-prosjektet Alcohol Measures for Public Health Research Alliance (AMPHORA).

Astrid Skretting

- Deltek i The European School Survey Project on alcohol and Othe Drugs (ESPAD)
- Deltek i arbeid med nordisk antologi «Concepts and instiutions for handling alcohol and drug problems in the Nordic countries».
- Deltek i prosjektet «Coherent policies on psychoactive substances» i regi av Pompidougruppen/europarådet.

Elisabet E. Storvoll

- Deltek i nordisk studie om haldningar til alkoholpolitikk.
- Deltek i internasjonalt samarbeid om 3.-partskader av rusmiddelbruk.

Gunnar Sæbø

- Deltek i arbeid med nordisk antologi: Concepts and institutions for handling alcohol and drug problems in the Nordic Countries.

7 Instituttet sitt fagråd

I 2005 blei styret ved SIRUS erstatta av eit fagråd. I samhøve med vedtektene skal fagrådet, innanfor dei gitte mål og rammer, trekkje opp hovudlinjene for instituttet si faglege verksemd (medrekna også rekrutterings- og personalpolitikk og organiseringa av SIRUS), godkjenne årsplanar og årsrapportar og behandle andre saker av aktualitet for instituttet si faglege verksemd.

Fagrådet hadde i 2012 følgjande samansetjing (utløp av funksjonstid i parentes):

Dagleg leiar Odd Anders With (2012), leiar
Varamedlem: Ordførar i Vikna, Karin Sørane

Førsteamanuensis Hildegunn Sagvaag, UiS, (2012), nestleiar
Varamedlem: Universitetslektor Tormod Rimehaug, NTNU

Seniorrådgjevar Gunn Idland, Fylkesmannen i Rogaland (2012)
Varamedlem: Rådgjevar Tyra Veigård Mannsverk, Fylkesmannen i Finnmark

Einingssjef Christoffer Tigerstedt, Institutet för hälsa och välfärd, Helsingfors (2012)
Varamedlem: Professor Börje Olsson, SoRAD, Stockholms universitet

Forskingdirektør Jørgen G. Bramness, Senter for rus og avhengighetsforskning (2014)
Varamedlem: Avdelingsdirektør Liliana Bachs, Nasjonalt folkehelseinstitutt

Kommunikasjonssjef Marte H. Grindaker, Marine Harvest ASA (2012)
Varamedlem: Politisk rådgjevar Sten Magne Berglund, Actis

Oppnevnt etter forslag fra instituttets ansatte:

Forskar Bergljot Baklien (2012)

Varamedlem: Rådgjevar Hilgunn Olsen

Forskar Inger Synnøve Moan (2014)

Varamedlem: Forskar Elisabeth Kvaavik

Det blei gjennomført tre møte i fagrådet i 2012: 22.mars, 12. juni og 18. oktober.

Fagrådet har i 2011 behandla følgjande spørsmål:

- Årsmelding for 2011.
- Virksomhetsplan for 2012.
- Strategiplan for 2012–2016.
- SIRUS sitt bidrag i rettsaka mellom den norske stat og Phillip Morris.
- Survey-undersøkinga i regi av SSB.
- Forskingsformidling.

1 2

8 Økonomi og administrasjon

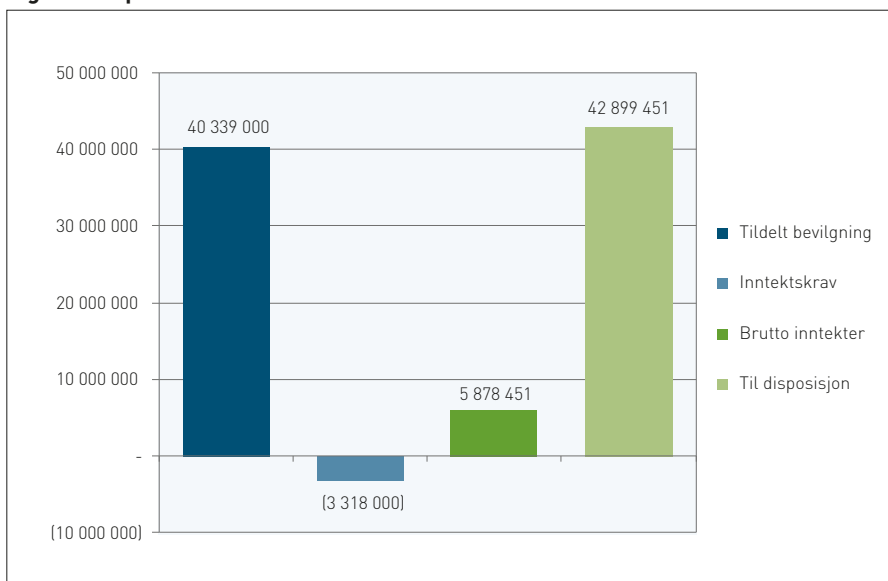
8.1 Inntekter

SIRUS blir i hovudsak finansiert direkte over statsbudsjettet, supplert av ein-skilde eksternt finansierte oppdrag. SIRUS fekk i 2012 overført ei tildeling over Helse- og omsorgsdepartementet sitt budsjett (kap. 716) på kr. 38 573 000. Med overføring av ubrukt tildeling frå 2011, kr. 1 068 000 og kompensasjon for lønnsoppgjeret i 2012 på kr 698 000, blei den samla tilde-linga kr. 40 339 000.

SIRUS disponerte i tillegg oppdragsmidlar på kr. 4 659 661 og fekk refusjon frå folketrygda for foreldre- og sjukepengar mv. på kr. 1 218 790. Etter frå-trekk av pålagt inntektskrav på kr. 3 318 000, var nettoinntektene på til saman kr. 2 560 451.

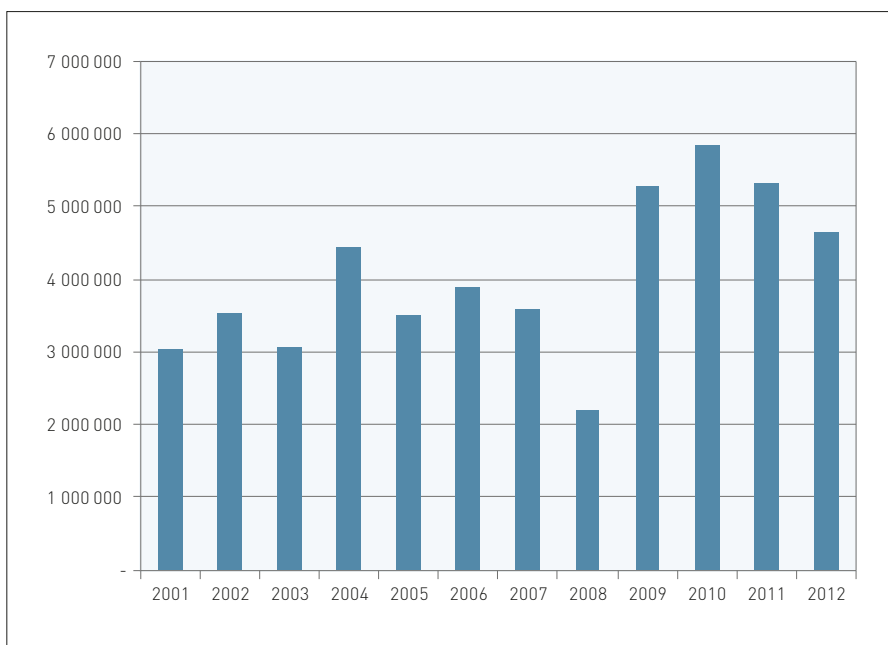
Fordelinga av instituttet sine samla disponible midlar for 2012 går fram av figur 6.

Figur 6. Disponible midlar 2012

Instituttet sine inntekter ut over gitt tildeling er noko høgare enn inntektskravet som er føresett i statsbudsjettet. Det er gitt meirinntektsfullmakt utover budsjetttrappa. Oppdragsinntektene knyter seg til forskingsprosjekt finansiert av Norges forskningsråd og evalueringoppdrag frå Helsedirektoratet.

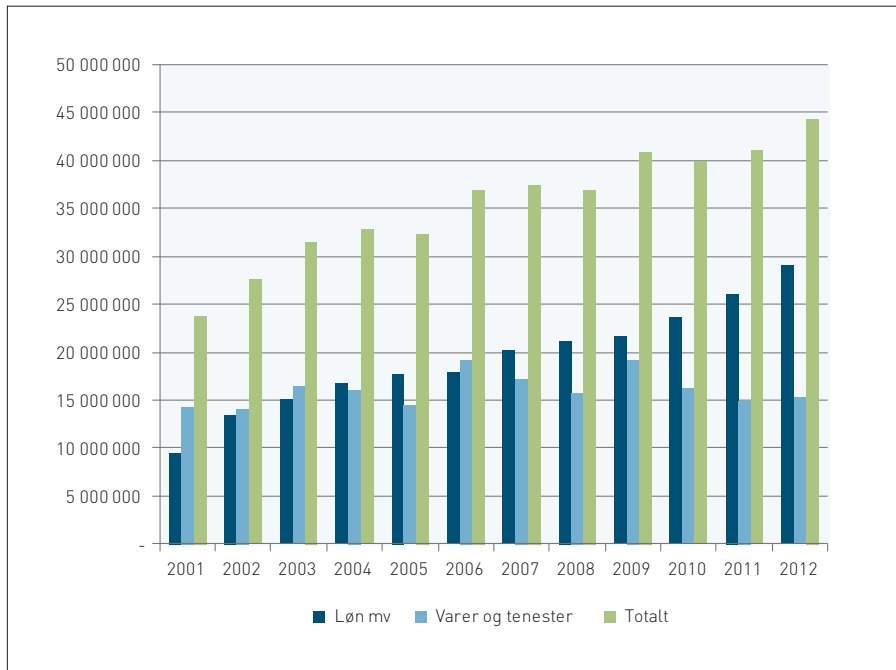
Figur 7. Oppdragsinntekter, utviklinga

8.2 Utgifter

Dei samla utgiftene for 2012 utgjorde kr 44 326 805.

Figur 8. Utgifter 2012

8.3 Rekneskapen

Etttersom Stortinget si tildeling til SIRUS også i 2012 blei supplert med relativt rikelege oppdrags- og refusjonsinntekter, har instituttet sin økonomiske situasjon vore tilfredsstillande. Budsjett- og rekneskapstala for 2012 fordeler seg slik:

Tabell 1. Budsjett- og rekneskapstal 2012

	Tildelt bevilning	Rekneskap
Bevilning (statsbudsjettet) og brutto driftsutgifter	40 339 000	44 326 805
Oppdragsinntekter og refusjonar		5 878 451
Inntektskrav	(3 318 000)	
Netto bevilning, og netto driftsutgifter	37 021 000	38 448 354
Overforbruk		(-) 1 427 354

8.4 Administrative saker

På personalområdet har det i 2012 i hovudsak vore ordinær drift, inkl. førebuing av lokale lønnsforhandlingar (sjølve forhandlingane blir gjennomførde av Helse- og omsorgsdepartementet og dei sentrale tenestemannsorganisasjonane) og rekrutteringsarbeida. Sjukefråværet i 2012 var på 4,6 %, ein auke på 0,7 % samanlikna med 2011.

Møbler og anna utstyr til den einskilde blir supplert ved behov som ein følge av den årlege «vernerunda», dvs. oppfølginga av fysisk arbeidsmiljø.

SIRUS nyttar det elektroniske journalføringssystemet DocuLive til arkivering. All inn- og utgåande post, samt ein del interne dokument, blir skanna. Alle tilsette har tilgang til ein eigen søkjemodul (web-søk), slik at dei kan få skanna dokument opp på skjermene sine. Søkjemodulen har også moglegheit for gjenbruk av dokument. Seniorrådgjevar Jorunn Moen har funksjon som arkivleiar.

8.5 Maskiner og utstyr

SIRUS nytta Embassi AS til å drifte instituttet sitt datasystem og til å yte brukarstøtte til dei tilsette.

IKT-ansvarleg ved instituttet har vore seniorrådgjevar Anders Bryhni.